

Värmlands Anor

2000:4

December 2000

Medlemstidning för Värmlands Släktforskarförening

ISSN 1400-1047

Årgång 18
Pris 40:-

*Styrelsen för
Värmlands Släktforskarförening
önskar alla släktforskare
God Jul och gott Nytt Släktforskarår 2001*

Föreningen bildades 1983 och har till ändamål att stödja och stimulera intresset för slakt- och hembygdsforskning i Värmland och förena dem som delar detta intresse. Föreningen är ansluten till Sveriges Släktforskarförbund.

Organisationsnummer 873201-6897

Föreningens adress

c/o Sander, Norra Berghaget,
667 32 Forshaga
E-post: lgsander@algonet.se

Medlemsavgift

Medlemsavgiften är 120 kr för ordinarie medlem och 30 kr för familjemedlem (2000) till svenskt postgiro **46 96 60-5**. Medlemmar i Norge betalar 110 norska kronor + porto 40 respektive 30 kronor till norskt postgiro **0806 1944339**.

Arkiv

Arkivcentrum Värmland, Box 475,
651 11 Karlstad. Telefon 054 - 61 77 00.

Besöksadress: Arkivcentrum Värmland,
Hööksgatan 2, Karlstad

Hemsida

www.genealogi.se/varmland

Styrelsen

Ordförande Lars-Gunnar Sander,
Norra Berghaget, 667 32 Forshaga.
Tel 054-872754 Mobil 070 634 81 87

Vice ordförande K-G Lindgren,
Linnevagen 11, 661 43 Saffle.
Tel 0533-14124, mobil 070-5228549

Sekreterare Gunnar Jonsson,
Älvhagsgatan 25, 661 40 Saffle.
Tel/fax 0533-10559

Kassör Liv Hagberg, Garvaregatan 4,
652 20 Karlstad. Tel 073-0327195

Materialförvaltare Bo Cider, Skolgatan 12,
660 60 Molkom. Tel 0553-10378

Ledamot Anette Carlsson, Tulegatan 4B,
703 54 Örebro. Tel 019-186954.

Ledamot Carl-Johan Ivarsson, V Takene,
Högbergstrud, 661 94 Saffle.
Tel 0533-64082.

Suppleant Arne Berg, Kila, Vässby 2,
661 94 Saffle. Tel. 0533-63088

Suppleant Eva Fredriksson, Karlag. 3C,
652 23 Karlstad. Tel. 054-189238

Suppleant Marianne Fröding,
Lambergsgatan 5, 652 21 Karlstad.
Tel. 054-853521

Suppleant Annelie Johansson, Lerboda,
Stationsvagen 11, 665 93 Kil.
Tel. 0554-20162

Registrator Sonja Peterson,
Ölmegatan 9 A, 652 30 Karlstad.
Tel 054-219411

Valberedningen

Bernhard Granholm (sk), Ljunggatan 39C,
Grums. Tel 0555-61153

Björn Grindegård, Skolgatan 2B,
Forshaga. Tel 054-873933

Ingrid Johansson, Varmskog, Sätra,
Klassbol. Tel 0570-461070

Innehåll

3	Släktforskardagar och Riksstämman i Linköping
6	Varmlandssmedernas familje- och flyttmönster
9	Släktforskning i gränsland
10	Värmländskan Angelina...
11	Internettips
12	Jag önskar stå vid kulle och falla där en tår
14	Jordbruksstatistik
16	Besöket på Finnkulturcentrum
17	Ur andra medlemsblad
17	Bussresa till Borås
18	Ny arkivchef
19	Antavla nr 79
20	Angående Carl-Johan Ivarssons recension
21	Antavla nr 80
22	Boktips
23	Svar till Anor sökes
24	Anor sökes
26	Föreningens utgivning av böcker och register

VärmlandsAnor utges som medlemstidning för Värmlands Släktforskarförening. Bidrag till tidningen, synpunkter på inriktningen och tips om händelser för bevakning mottas tacksamt av Redaktionen: Citat ur VärmlandsAnor får föras, om källa anges

Redaktionen förbehåller sig rätt att redigera och sätta rubriker i insändarbidrag.

Upplaga 1100 ex, 4 ggr/år

Ansvarig utgivare och redaktör
Lars-Gunnar Sander Norra Berghaget,
667 32 Forshaga. Tel 054-872754

Layout
Anette Carlsson, Örebro, 019-18 69 54

Tryck
Tryckeri AB Knappen, Karlstad

Manusstopp för 2001:1 är 4 feb 2001

Släktforskdagarna och Riksstämman i Linköping

Så har Sveriges Släktforskarförbund avverkat ytterligare en riksstämma, den har gången i Linköping. Arrangörer var 50-årsjubilerande Östgöta Genealogiska Förening och 20-årsjubilerande Föreningen DIS. Båda har som bekant sina högkvarter i Linköping. Arrangemangen var förlagda till Folkets Park mitt emot stadsmuseet Gamla Linköping där arrangörsföreningarna för övrigt har sin mycket trivsamma forskarstuga. Det hela startade fredagen den 25 augusti med konferenser varpå lördagen och söndagen som vanligt var reserverade för utställning, föredrag och själva riksstämman.

Ordförandekonferensen

Undertecknad deltog i ordförandekonferensen tillsammans med 61 andra ordföranden.

Karl-Ingvar Angström från Midalva Genealogiska Förening informerade om Lantmäteriets digitalisering av kartmaterialet (se även VärmlandsAnor 2000 nr 2 sid 3 och 16 samt nr 3, sid 9). Lantmäteriverket driver f n projektet *Digital Historical Maps*, där kartmaterial i arkiv i Sverige, Danmark och Tyskland görs tillgängligt via Internet.

Guno Haskå från Skånes Genealogiska Förbund informerade om arbetet i *Arbetsgruppen för kvalitet i släktforskningen*. Arbetet pågår och har tenderat att bli större.

Sedan blev det grupparbete, där man diskuterade *Vad föreningarna önskar av förbundet*. En genomgående synpunkt som framfördes var att bättre kommunikation behövs såväl från förbundet till föreningarna som från föreningarna till förbundet. Ett bevis för detta var att en del önskemål som framfördes sedan länge faktiskt varit realiserade!

Efter lunch diskuterades *Etik och integritet i släktforskning och släktforskarrollen*. Mycket kom att handla om balansgången mellan att ta betalt eller

att lämna gratis hjälp till andra.

Avslutningsvis redogjorde bland annat Krister L:son Lagersvärd för Riksskatteverkets ovilja att hantera den nya folkbokföringen. Förbundet kommer nu att vanda sig till regeringen med en hemställan.

Redaktörskursen

Tidigare år har denna del av programmet kallats för redaktörskonferens, men nu var den alltså omdöpt till kurs. Den behandlade copyrightbestämmelser, upphovsrätt, skrivregler och annat smått och gott som t ex publicering på Internet. Anette Carlsson som svarar för vår tidnings layout och Gunnar Jonsson som är vår webbmaster och redaktör för vår nattidning VärmlandsRötter deltog i denna kurs. Vi far väl så småningom se vad de fick lära sig.

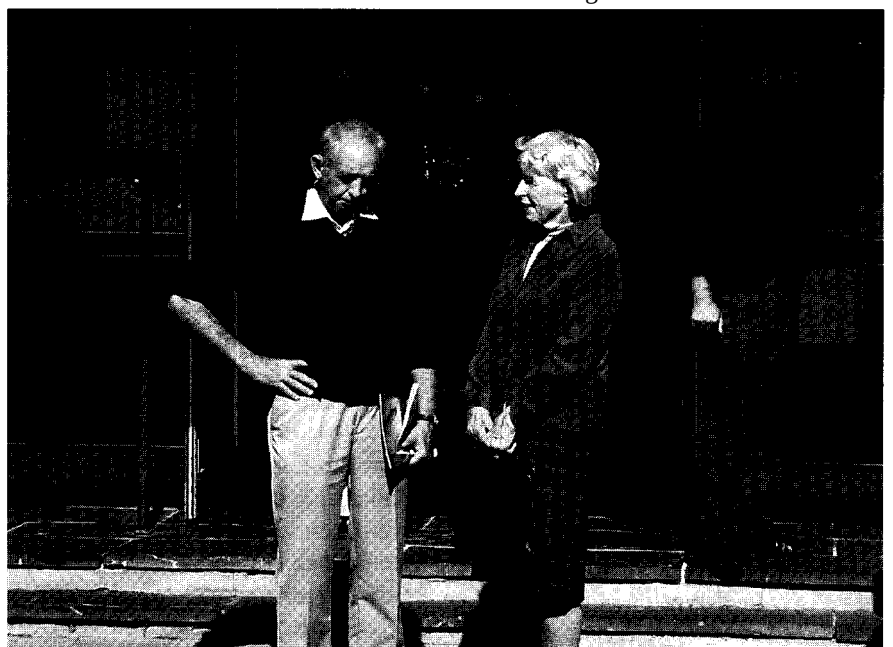
Invigningen

Lördagen var i mitt tycke årets första riktiga sommardag. Det hela började med välkomsttal av ÖGF:s, DIS:s och förbun-

dets ordförande. Själva invigningen förrättades av landshövdingen Björn Ericsson. Den f d rikspolischefen var på ett strålende humör och drog bland annat en historia hurusom hans farfar förfärat avvisat en släktforskare som ville göra en antavla till den Ericssonska slakten. Mellan talen spelade Linköpings musikskolas egen orkester.

utställningen

Antalet utställare slog rekord, 65 stycken! Då de första släktforskdagarna hölls i Lund år 1987 kunde man verkligt tala om utställning i dess ratta bemärkelse. Numera handlar det mest om bokbord och datorer. De senare fullpropade med smarta program och digra databaser. Därmed inte sagt att denna del av släktforskdagarna har blivit sämre. Det har ar ett utmärkt tillfälle att kolla upp de landsändar där man har sina rötter och se vad det ar för nyheter som kommit ut. Och man upphör aldrig att förvånas över hur produktiva släktforskarna ar. För vår egen del hade vi ett bord där

Avgående styrelseordförande Krister L:son Lagersvärd och stämmans ordförande Ingegerd Troedsson. Foto: Gunnar Jonsson

vi visade och sålde våra publikationer.

Mycket av det som visades kändes igen från tidigare år, så jag skall därför bara beröra några nyheter.

Föreningen DIS demonstrerade den kommande versionen 8 av DISGEN. En intressant komponent i denna version blir behandlingen av kartor. Dessa kan kompileras med egna uppgifter varvid man arbetar med koordinater. Andra nyheter berör flyttningar och faddrar.

Genline, kyrkböcker på Internet, är verkligen något mycket intressant. Man har finslipat tekniken för scanning av mikrofilm. Det tar nu bara sju minuter att scanna av en film. Kalmar län beräknas vara klart under innevarande år och hela Sverige inom tre år. Priset för att kunna läsa kyrkböcker över Internet påstås bli överkomligt. De populäraste länen kommer att produceras först. Om du vill att Värmland skall vara med där så kan du rösta för detta på Genlines hemsida <http://www.genline.se>

En trend som man klart kunde observera i år är det lavinartade utbudet av register mm på CD. Det är kanske något att tanka på för vår del vad beträffar våra värmländska kyrkoboksregister.

Lantmäteriverkets digitaliseringsprojekt är något som släktforskarna har all anledning att följa. Har händer utan tvivel något mycket intressant för oss.

Föredragen

Teman för årets släktforskardagar var *Kvinnoöden* och *Släktforskning i tiden*. Som vanligt hann jag inte med att lyssna till något av de många intressanta föredragen om man inte raknar med det bygdespel som framfördes av Östra Skrukeby hembygdsförening. Det byggde på ett sockenstämmoprotokoll, en typ av kalla som kanske inte alltid får tillräcklig uppmärksamhet i släktforskarssammanhang. Eljest var det mycket folk som sökte sig till Släktforskardagarna denna vackra helg. Som exempel kan nämnas att Kalle Backs föredrag om *Den besvärliga svärmodern* lär ha samlat 900 åhörare!

Riksstämman

Eftersom vår förening nu har mer än 900 medlemmar, så var vi berättigade att ställa upp med fyra ombud. Dessa var styrelseledamöterna K-G Lindgren, Gunnar Jonsson, Liv Hagberg och Anette Carlsson. Vår förening var en av de 95 som sant ombud. Totalt har nu förbun-

det 127 anslutna föreningar. Undertecknad deltog i stämman som stödjande medlem och som förbundets revisor.

Avgående styrelseordföranden Krister L:son Lagersvard inledde stämman med att visa på släktforskarrens starka ställning. Alla folkrörelser brottas fortfarande med problem och vikande medlemssiffror. Detta galler dock inte för släktforskningen, som kan glädja sig åt ständigt stigande intresse. Nattidningen Rötter är den svenska sida på Internet som har de flesta besökare per vecka. Ett ökat historieintresse hos allmänheten liksom gehör från massmedia gynnar släktforskarren.

Anette Carlsson och K-G Lindgren vid föreningens bokbord.

Foto:Gunnar Jonsson

För tredje gången i förbundets historia valdes riksdagens f d talman Ingegerd Troedsson tillika släktforskare att leda förhandlingarna. Och liksom vid tidigare tillfällen lotsade hon stämman igenom de många besvärliga ärendena på ett professionellt sätt. Att sedan Bengt Rydberg från Borås utsågs till vice ordförande gjorde inte det hela sämre precis.

Till ny förbundsordförande valdes efter sluten omröstning Ted Rosvall från Falköping efter Krister L:son Lagersvard, som av sagt sig omval. Rosvall var nominerad av Genealogiska Föreningen och fick 67 röster mot 62 för valberedningens kandidat Jon Pallin från Borlänge. Den nye förbundsordföranden är 48 år och till yrket organist och körledare inom Svenska Kyrkan. Han har

släktforskat i en mängd olika länder och är kand för att ha publicerat boken *Bernadotteättlingar*.

Förbundsstyrelsen lade fram förslag om nya stadgar och i denna fråga befarade man en maratondebatt. Men stämman beslöt att återremittera ärendet till styrelsen. Den stora stötestenen synes ha vara de stödjande medlemmarnas vara eller icke vara. En del kritiserar detta system och menar att det är odemokratiskt och att förbundet konkurrerar med lokalföreningarna om medlemmar. Andra åter menar att detta är ett praktiskt sätt att ordna med prenumerationerna av Slakthistoriskt Forum och att det inte kan

vara fel eftersom antalet stödjande medlemmar ständigt ökar markant. Frågan är hur pass stark oppositionen mot det rådande systemet i själva verket är? Eller kan det vara så att det endast är ett fatal våltaliga personer som protesterar?

Fyra motioner hade inlämnats till riksstämman. Blekinge Släktforskarförening föreslog i motion nr 1 att förbundet skulle anordna en släktforskar-konferens under första halvåret. Motionen antogs och en konferens av detta slag kommer att anordnas på försök under våren 2001. Deltagare blir förtroendevalda i föreningarna och som plats har Leksand senare beslutats.

Trots styrelsens avslagsyrkande godkände stämman Värmlands Släktforskarförenings motion om att verka för

församlingsbegreppets bevarande i folkbokföringen (se föregående nummer av VärmlandsAnor sid 11).

I den tredje motionen efterlyste Västgöta Genealogiska Förening regler för Anbytarforum och Rötter på Internet. Bakgrunden var att vissa diskussioner på Anbytarforum inte på något sätt bidrar konstruktivt till förbundet och slaktforskarrörelsen. Motionen avslogs men stämman uttalade sitt stöd för en konstruktiv, saklig och öppen debatt i förbundets publikationer med rekommendation att debattdeltagarna skall signera sina inlägg med namn och på vems vägnar inlägget görs. Det betyder att det är de av styrelsen tillsatta redaktörerna som har ansvaret för förbundets publikationer, och att varken styrelsen eller stämman skall ingripa i den dagliga driften.

I den fjärde motionen hade Skånes Genealogiska Förbund yrkat på avskaffandet av de stödjande medlemmarna. Denna motion hade behandlats tillsammans med förslaget om de nya stadgarna.

Som sista punkt på dagordningen avtackades Krister L:son Lagersvard efter sex år som ordföranden och utsågs samtidigt till hedersledamot av förbundet.

Den traditionella stammomiddagen med underhållning på lördagskvällen var förlagd till stadens konferenscentrum. I samband därmed utdelades Victor Örnbergs hederspris till Mari-Anne Olsson från Huddinge. Hon är bland annat känd för sitt arbete med östgötska boupp-

teckningsregister.

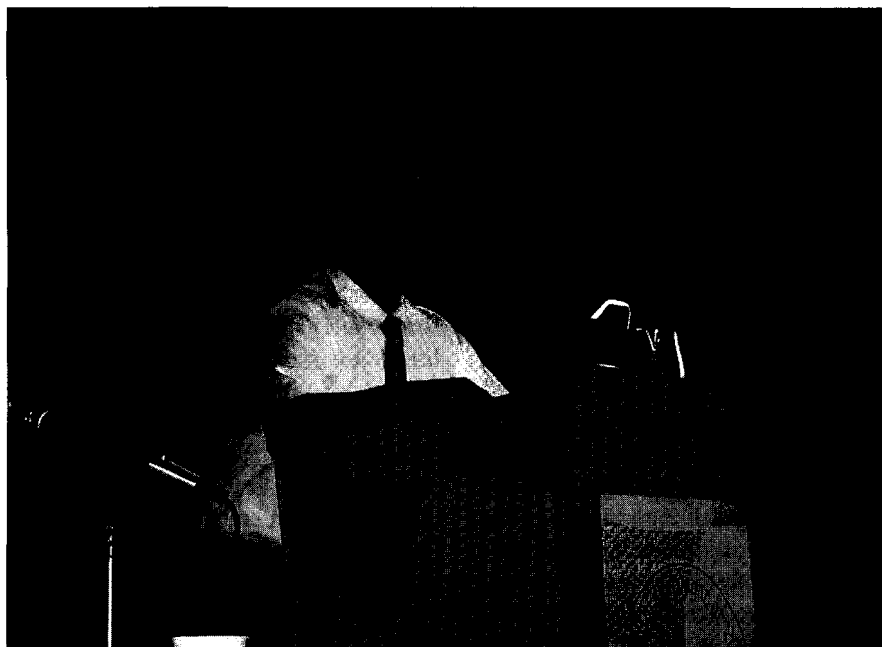
Och för första gången utdelades Sveriges Slaktforskarförbunds hedersdiplom för långvariga och förtjänstfulla insatser till slaktforskarrörelsens fromma. Mottagare var Guno Haskå (f d ordförande i Skånes Genealogiska Förbund), Viktor Magnusson (f d ordförande i Midalva Genealogiska Förening) och Kaj-Gunnar Nilsson (f d ordförande i Jönköpingsbygdens Genealogiska Förening).

Kvällens underhållning bestod av studentsångare, fyrverkeri (inomhus!) tacktal för avgående förbundsordföranden samt en historieberättande knalle som inbjöd till nästa års slaktforskardagar i Borås. Den sistnämnde var val västgötarnas svar på vår Löparnisse.

Kommande riksstämmor med slaktforskardagar

Nästa års riksstämma och slaktforskardagar kommer att hållas i Borås 24-26 augusti. Arrangörer blir Västgöta Genealogiska Förening samt ytterligare några föreningar i landskapet såsom Borås och Marks Härads Slaktforskarföreningar samt Kinds och Ulricehamnsbygdens Forskarklubbar. Temat blir *Från gård-farihandel till postorder*. Förbundsstyrelsen har också fattat beslut om att 2002 års riksstämma skall hållas i Borlänge med Dalarnas Slaktforskarförbund som arrangör.

Lars-Gunnar Sander

Vår ordförande Lars-Gunnar Sander i talarstolen.
Foto: Gunnar Jonsson

Tryckfelsnisse i farten

Tryckfels-Nisse var framme och stökade ganska friskt i föregående nummer av VärmlandsAnor. På sidan 14 och 15 som handlade om en **Varmlands författarstam** föll texten bort i tre av slakttavlans rutor. Dessa skall kompletteras på följande sätt:

Elin Natalia Andersson har sonen:
Ferlin, Nils Johan Einar
1898 - 1961

Anna Elvine Margareta Hamilton har sonen:
Lagercrantz, Olof Gustaf Hugo
1911 -

Dagny Bratt har sonen:
Bratt, Bengt
1937 -

Slutligen skall det vara ett kommatecken mellan Erici och Benedictus i rutan längst upp till vänster.

Beskrivning av omslagsbilden på sid 5 "Sittande nr 7" skall vara fru Hilda Ek (ej Ed), maka till August Ek (ej Ed). "Stående nr 11" är komminister Herman Gustaf Ullstrand, Ed (ej Ek)

Varför friherrinnan inte kunde betala, sid 17. Rångedala skall naturligtvis vara Råglanda.

Red.

Även i VärmlandsAnor 2000:2 behövs en rättelse. I En österbottning i norra Värmland på **sid 8 andras följande.**

Marit Johansdotter flyttade inte till "Eckenas" utan till Likenäs. Spekulationen om eventuella Hagglund-släktingar i Ekenäs i Finland och Hägglund-ättlingar i Finland spricker därmed.

Johan R:son Sjöberg

Värmlandssmedernas familje- och flyttningsmönster

Föredrag av Kjell G. Åberg, Mellerud,
vid Slaktforskardagarna 1999

Den som besökte smedjan fick ofta akta sig!

De gamla smederna kunde spela besökaren allehanda spratt. Ett av de kanske enklare var, att man hängde en korumpa eller smutsig trasa på ryggen på besökarna och sedan när han kom ut, så blev det till bruksfolkets stora nöje.

Det fanns en vasklår inne i smedjan och det är ofta ganska dunkelt i smedjan. Vasklåren var ganska stor, tre alnar djup och fylld med vatten. En gång berättades det att patron Heijkenskjöld kom in på besök åtföljd av några fina damer. Kvickt slängde en av smederna lite sot och flagor i vasklåren. Och så gick de där och rattade jernet på sitt vanliga sätt och på det viset motade de fröknarna dit de ville. Och så plötsligt gjorde en av smederna en häftig svang med jernet, damerna vek undan och föll i vasklåren. Där flöt de på sina krinoliner som de grannaste näckrosor. Och ingen var oskyldigare än smederna som störtade fram som riddare och räddare.

Referenser

Den undersökning som jag nu senast har gjort, baseras på forskaren Sven Myhls mer än 50-åriga smedsforskning för främst Värmland.

När jag skulle börja det här, kom jag att tanka på min gamle handledare och lärare Per Hultquist vid historiska institutionen i Göteborg. Han brukade säga: Du skall alltid börja med att tömma ut bibliografin. Börja och kolla om det finns något, som redan är skrivet i det ämne som du vill forska i. Och numera är det mycket enklare än förr. Man kan gå ut på Internet, man kan söka i Libris, Kungliga Bibliotekets bokkatalog, samt ytterligare en katalog som heter Regina.

När jag sökte på ämnet smeder, dök en doktorsavhandling upp, som jag inte hade hört talas om: Göran Rydén Hammarlag och hushåll, 1990. Den berättar om smedarbete och smedhushåll vid Tore Petréns brukskomplex 1830-

1850. Här har Rydén undersökt 14 olika bruk i Gästrikland och östra Dalarna. Min undersökning galler hela 1700-talet och större delen av 1800-talet.

Så här jag också en del uppgifter från Krister Winbergs doktorsavhandling Folkökning och proletarisering, 1975.

Sedan några år tillbaka hjälper jag Sven Myhl att lagga in resultatet i DIS-GEN, för Sven har ännu ingen dator. Och det gör ju att jag ~~får~~ del av ett material som jag aldrig annars skulle ha fått del av. Jag är bara 50 år och Sven började innan jag föddes. Vi är båda medlemmar i Föreningen för Smedsläktsforskning. Resultat publiceras i föreningsens småskrifter.

Släktnamn

Det är svårt att mata ett resultat när det galler släktforskning. Sven berättar att han har ungefär 6000 familjer och ungefär 90 procent av dessa har släktnamn. Det finns totalt omkring 770 olika smedsläktnamn och av dem är det bara 219 som har någon större bredd när det galler antalet personer. Det har Sven redovisat i VärmlandsAnor 1998:1. Där har han gjort lite statistik och berättar om det här. Han har dragit en grans och sagt, att minst 6 familjer skall bära ett visst namn för att de skall få vara med i hans tio-i-topp-lista. Det var på det viset det blev 219 av de 770. Vem ligger då etta? Jo, Lindberg med 150 familjer. Sedan kommer Forsberg med 120, Gävert med 99 och Stake med 91.

Det är viktigt att betona, att det inte alls är säkert, att alla som har samma släktnamn är slakt. Ganska ofta ser man att torparen med ett visst namn inte alls är slakt med smedsmästaren med samma namn. Så i många fall finns det flera slakter med samma släktnamn. Det är ju bara de senaste hundra åren som vi har haft skydd för våra släktnamn. Tidigare var det fritt fram att ta i princip vilket namn man ville.

Sven säger att hans material nog

omfattar minst 45.000 olika personer. Då förstår man att det tar tid både att samla in dem och att sedan sammanställa det.

Bruk

Smedernas flyttning är ett kapitel för sig. Alla som har släktforskat vet, att särskilt före mitten av 1700-talet är det väldigt svårt att följa flyttningarna. Pigor och drängar tycker jag är det svåraste som finns, exempelvis Anders Andersson och Kajsa Karlsdotter. Ibland har prästen inte heller skrivit in födelseår för dem. De flyttade oftast varje år och kanske två gånger om året. Det var ju två fardagar, en på våren och en på hösten.

Sven Myhls material visar att smederna flyttade ofta. En del flyttade fram och tillbaka mellan olika bruk. En del flyttade från bruk till bruk till bruk.

Och då kan man behöva veta: vad fanns det för bruk? När det galler bruken i Värmland har vi ganska bra koll på detta tycker jag. Vi har ju dels Hjalmar Furuskogs doktorsavhandling från 1924. Det kan vara bra att veta att den utkom under två lite olika namn: De värmländska järnbruken och De värmländska järnbruksbygderna.

Jag har givit ut ett kompendium som heter Tusen svenska hamrar och järnbruk. Det handlar om tiden från 1540 till 1870. Här finns nästan 2000 namn på olika hamrar och bruk i hela vårt land. Våren 1999 utkom den fjärde upplagan.

Så här kan man beskriva situationen för bruken på 1760-talet i vårt land: 465 bruk. Det är verkligheten för den som forskar bland smeder. Då kan det vara bra att veta var bruken ligger eftersom en del byter namn. För Värmland har jag idag 207 olika bruk, plus 50 "dubbelnamn" eftersom en del bytte exempelvis namn när det bytte ägare.

Källor och register

När det galler källorna känner ni till kyrkböcker, mantalslängder och häradsdomböcker. Men hur många känner till

bergstingsrätternas domstolar? Bergskollegiet hade ju ansvaret för allt som gällde denna verksamhet och hade speciella domstolar för sina underlydande. Vi har dels hytt- och gruvting för dem som jobbade i hyttorna och gruvorna och vi har hammarting för smederna.

Hammartinget skulle börja med ett upprop. Det var tydligen krav på att alla skulle vara närvarande, både smeder och bruksägare, eller representanter för dem. Under 1600-talet gjorde man det lätt för sig: man skrev upp vilka som var frånvarande och det var ofta inte så många. Men från omkring 1715 finns ordentliga närvarolistor med i de här domstolsprotokollen. Jag har gjort ett register för Värmlands bergstingsrätters domboksprotokoll 1657 till 1690. Då var hela Värmland ett enda bergsmastardöme. Sedan lade man till Dalsland när bruken där kom till på 1670-talet.

Jag har också gjort ett register för Grythytt och Hallefors bergslagers domböcker 1662-1690. Men jag blev ganska besviken när jag gjorde det. Det finns inte så många släktnamn för smederna, utan nästan bara patronymikon.

Vidare har jag gjort register till tre haradsdomböcker på 1600-talet nämligen Grythyttan, Färnebo och Kinne härader samt en borgtratt, Torpa stenhus, där Stenbockarna höll hus.

Sedan har jag gjort något som jag kallar för baklangeslista: Namn på socknar, härader, städer och län. Det är ju inte alltid så lätt när man läser de gamla stilarna, tysk frakturstil, och så går man bet på den första bokstaven, på anfangen, men kan läsa slutstavelsen eller bakdelen. Därför har jag gjort så, att man kan slå på sista delen, och se de socknar som slutar på just den slutstavelsen och i vilket härad och län de finns. Så i princip borde vi kunna knacka varje svårläst sockennamn.

Smeden och hans familj: tre doktorsavhandlingar: Furuskog - Ryden - Winberg contra min undersökning Jag nämnde Hjalmar Furuskog, gamle rektorn i Filipstad. Förutom sin doktorsavhandling har han publicerat en hel del mer, bland annat den lilla boken: Det svenska jamet genom tiderna. Den kom 1939. Jag skall läsa lite ur den:

Hur hade arbetarna det under den klassiska brukstiden? Frågan kan lättast besvaras med en hänvisning till vad den vederhäftige värmländske författaren

Gustaf Schröder har att berätta. Arbetstiden för stångjamssmederna var från kl. 6 söndags eftermiddag till samma tid lördagen därpå. Under arbetstiden var smederna kladda i långa grova skjortor, förskinn, strumpor och träskor. Smeden var skild från sin familj under hela veckan. Han sov i en liten stuga som kallades labbi eller smekuja. Stugan var utan fönster och hade en öppen spis där man eldade med het slagg från smideshärden, eller med kol. I de enkla trä-sängarna låg lös råghalm, det var bädden. Måltiderna intogs i smedjan eller labbit. Smederna tvättade sig inte under veckan och blev därför alldeles svarta av sot. Men de började alltså på söndagen och då var de rentvättade.

Stångjarnssmedens hårda arbete gjorde honom redan vid 40 års ålder krokryggig. Smedernas mordängel var lunginflammation. Den ådrog de sig ofta när de måste springa från den heta smedjan ut i den stränga kölden för att rensa vattenhjulen från is.

Göran Rydén har i sin doktorsavhandling från 1990 bland annat en utredning, där han undersökt 282 smedhushåll, medan jag har undersökt 320 familjer. Ryden berättar bland annat att pojkarna säkert hade sprungit omkring i smedjan sedan de varit små. En del av barnen till smederna fick börja med olika typer av dagsverken redan vid 8-10 års ålder. Det kunde vara att vakta får, rensa i bruksherrgårdens trädgård, ta upp potatis, hugga ved, hacka ris och skördearbete. När pojkarna var omkring 12 år skulle de hjälpa till i smedjan successivt mer och mer. När flickorna var 14-15 år råkade man med att de kunde utföra en

vuxen kvinnas arbete. Många av flickorna tog arbete som piga i något smedhushåll, enligt Ryden. Och när de var närmare 25 år, så gifte de sig.

När man så ser på hur barnen kommer, marker man att i många fall kommer det första barnet så att säga snabbare än nio månader efter vigseln. Och enligt Rydén kan det tyda på en planering som har att göra med mannens yrkeskarriär. När smeddrängen visste att han skulle bli befördrad till nästa höst och bli smedsven, då kunde han också sätta igång och planera för sin familj. Det galler ju att smida medan järnet är varmt, brukar man säga!

I genomsnitt fick man 5,4 barn per familj enligt Rydén, och det var ett uppehåll mellan barnen på två år och fyra månader. När det galler min undersökning för Värmland, så verkar det som om familjerna var något större här. Genomsnittet är 6,7 barn. Krister Winberg har bara fyra barn per familj. Men han raknar på ett annat sätt. Han säger, att han inte tar med de dödfödda barnen, men det gör Rydén, och jag har gjort likadant. Å andra sidan säger Krister Winberg att det verkar som om torparna inte alltid anmälde om ett barn föddes död eller dog efter bara några timmar (Dala pastorat i Skaraborgs län). De kanske inte tyckte att det var så noga.

Hushållens storlek

Mästersmedens hushåll bestod i medeltal av 6-7 personer, medan mästersvennen hade hälften, 3-4 personer. Det säger oss att smedfamiljerna var storhushåll där både föräldrar och syskon till smeden och hans hustru kunde ingå. Det

Hammarlagen från smedjorna, flammorna från masugnarna och gnisslet från stånggångarna var en gång Bergslagens musik.

Hembygdens sång, du är stål och malm,
dån ur hytta och smedja,
arbetets ton, högtid och psalm,
visor från skogar och svedja.
Så har vi fatt dig i arv en gång,
liv av vårt liv, heliga sång.
Så må du följa vår levnad lång,
är den bön som vi bedja

Högt över skogarnas tysta värld
steg du med masugnsflamman,
gnolades stilla vid vanlig härd,
ljöd genom allvar och gamman.
Ännu du samlar oss led vid led,
gammal och ung kallar du med.
Gå vi an skilda till stånd och sed,
sången svetsar oss samman

*Text Kerstin Hed, musik Ejnar Eklöf,
ur Lyckoslanten 1942:3.*

innebar, att i fråga om detta skiljer sig smederna från det vanliga i bondesamhället.

Krister Winberg framhåller att det var ovanligt i bondesamhället att **barn** över 14 år bodde hemma. Det fanns ju en lag som sa att de skulle ut och **tjäna** som **drängar** och pigor. Sedan har man ibland sett att hemmavarande barn vid 15 år skrivs i mantalslängden som drängar och pigor. De står alltså kvar hemma, men räknas då som tjänstehjon.

Giftermål och äktenskap

När en mästersmed blev änkeman var han ofta tvungen att gifta om sig, annars fungerade inte smedhushållet. En anka som hade små barn gifte också om sig, men hade hon äldre barn kanske hon bodde hemma hos äldste sonen och gifte inte om sig. En del smeder kan vara gifta både 2, 3 och 4 gånger. Och som jag nämnde var det vanligt att smeddrangarna gifte sig när de blev mastersvenner.

Ser man på tidpunkten när vigslarna infaller, så är det minst hälften som gifter sig i oktober-december, både i Rydén material och i det värmländska materialet som jag har. Smidesåret börjar på hösten, så det finns en anknytning där.

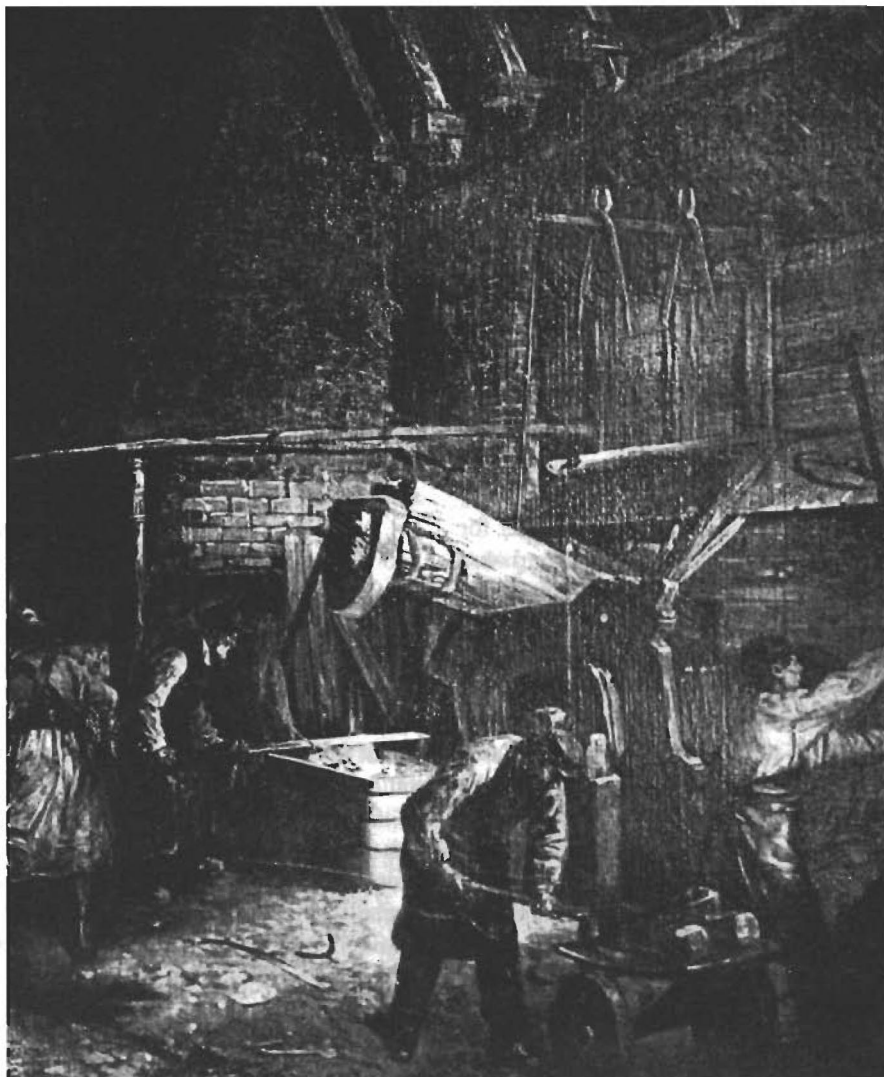
Rydén säger att smederna var i genomsnitt 24 år och hustrurna sex månader äldre. I det värmländska materialet är smedhustrurna yngre, omkring 22,6 år enligt vad jag har fått fram.

Ser man så på smedens svärfar, visar det sig att 40 procent av smedhustrurna var döttrar till smeder eller andra brukssarbetare och 30 procent var döttrar till bönder och torpare. Sedan finns det 30 procent utan uppgifter och det är likadant i mitt värmländska material.

Yrkeskarriären

Smederna tillhörde ju skrävasendet och då har vi lärt oss att inom detta fanns **lärlingar**, **gesäller** och **mästare**. Men vi möter en liten annan variant bland smederna. Här finns **lärlingar** och de kallas **smeddräng**, **koldräng** eller **kolgosse**. Det finns inga gesäller, utan man blir smed direkt eftersom mastersvennen i princip är en utlärdd smed, som sedan kan bli mästare.

Mästaren är arbetsledare, han leder hammarlaget, han är ansvarig inför patron och brukets ledning och det är han som skall ställa härden. Härden är alltså på något vis en nyckel till det hela (se

Stångjärnssmedja på Forsmark i Uppland. Del av målning av J W Wallander omkr 1870.

om lönen nedan!). Det jag nu berättar gäller hammarsmederna. Hur det var för övriga smeder som klensmeder, knipsmeder, plåtsmeder, spiksmeder och stycksmeder vet jag inte, för det har jag inte forskat i, men det kanske kan förhålla sig på ett liknande sätt.

Arbetstider

Som tidigare nämnts varade arbetet i smedjan från söndag kväll kl. 18 till lördag kväll kl. 18. Det rör sig om ungefär 150 timmar i veckan. Om vi ser på hur man arbetade, så säger Rydén, att smederna arbetade i princip omkring 75 timmar per vecka. Men de små smeddrangarna gjorde 84-90 timmar per vecka, så det var verkligen fråga om att gå igenom ekluten, som man brukar säga. Här kunde man verkligen knacka folk i förtid och slita ut dem, eftersom smeddrängarna var springpojkar på olika sätt.

Lönen

Smedernas löner utgick som naturförmåner och som lön i pengar dels för smidesarbete och dels för övrigt arbete. Sedan har vi hört talas om att de kunde få ersättning för överjärn och överkol, alternativt avdrag för underjärn och underkol. Det senare hade att göra med hur de kunde ställa härden. Det visar sig enligt Rydén att en dålig mästare försvann efter ett eller två år. Det gick inte att ha för mycket underkol och underjärn. Medan på andra sidan överjärnet var en rejäl extrainkomst för de mästare som fick det.

Ålderdom och död

Smederna slutade i genomsnitt vid 56 års ålder enligt Rydén. Hans äldsta som arbetar är 61 år. Sedan markerar man att det finns olika typer av extra arbete för dem som inte är helt utslitna. Man kunde vara

hjalpsmed eller eldvaktare och en del står som dagsverkare.

320 smedfamiljer i Värmland har jag alltså lagt under luppen, 160 som var födda under 1700-talet och 160 som var födda under 1800-talet. Förutsättningen för att kunna göra den här undersökningen har varit, att jag har haft uppgifter om smedens hela liv från vaggan till gravan, födelseår, dödsår och alla flyttningar. Och därmed har jag också fått med hans familj och jag sa att det var 6,7 barn i genomsnitt per familj. Det finns 2.132 barn till de här 320 familjerna. Av dessa överlevde 72 procent, 1 procent var dödfödda eller dog under första dygnet, 27 procent blev aldrig vuxna.

Svenska Tabellverket, numer kallat SCB, utgav listor med dödsorsaker från sitt första år 1749, listorna kallades dödsorsaksnomenklatur. De skulle vara en hjälp för den som förde dödboken, så att man fick någorlunda samma namn på samma sjukdomar. Risken var annars att det ibland blev läkarens namn och ibland folkets namn. Vi har ju en fin bok, Svenska sjukdomsnamn i gångna tider av Gunnar Lagerkrantz, för den som vill ta reda på lite mer om forfadernas dödsorsaker. Jag gjorde en egen liten uppställning för att försöka få ordning på det här, för jag hittade inte någon som tagit tag i det tidigare. Jag började uppifrån med huvud och hals, bröst och lungor, mage, drunkning, epidemier, olyckshändelser, okänd sjukdom. Och sedan de som är lite specifika som inte drabbar alla: ålderdom, barnsäng, dödfödd, förkvävd, barnsjukdomar och till sist självmord och övriga sjukdomar.

Bland lungsjukdomarna finns främst bröstsjukdomar 53 procent som är helt ospecificerade, håll och styng (det gamla namnet på lunginflammation) 20 procent och lungsot 11 procent. Bland epidemierna finns frossa (malaria), kolera, smittkoppor, nervfeber, rosen, rödsot, rödfieber och stryp eller strupsjuka. Smittkoppor står för 39 procent och det gör också rödsoten. Barnsjukdomar är engelska sjukan, kikhosta 28 procent, mässling 49 procent och scharlakansfeber 20 procent.

Sedan har jag gjort lite sammanställningar och det är kanske inte någon som förvånas över att nästan 50 procent av de gamla dör av ålderdom. Ofta har man inte specificerat detta och sedan är det då frågan: hur var det med lungorna, hur var det med magen och hur var det med

hjärtat? Det kunde man ju inte avgöra. I många fall har man inte skrivit in ålderdom. Men jag har funnit att en del som dog vid 65 års ålder har dödsorsaken angiven som ålderdom. Och då kan man misstänka, att också många av dem var äldre, än 65, när de dog och det inte finns någon angiven dödsorsak, dog av ålderdom, men det har prästen struntat i att notera.

Av de här 320 smederna är det bara tre procent som förblev smeddrangar hela livet, 27 procent avancerade till mastersvenner och 70 procent blev mästare. Tre procent av dem och fjärdelen av deras hustrur blev över 85 år. Om vi tar åldersgruppen 75-84 år är det 16 respektive 13 procent som uppnådde denna ålder och i gruppen 65-74 år 23 respektive 33 procent. Det innebär att 59 procent av smederna och 50 procent av hustrurna inte hann fylla 65 år.

Några levnadsöden

Ibland kan man möta olika vittnesbörd om smeders liv. Olof Lindberg, född 1779 och död 1843, ingav ett intyg. Han ville ha lite ersättning: "Jag har varit kolgosse i ett och ett halvt år, mastersven i tre år och mästare under 36%år." Han blev krympling genom slag, står det. Och var han hemmansägare under tolv år, och vid sin död var han 63 år. Kolgosse ett och ett halvt år; annars var genomsnittet åtta år och det var också så för mästarensvenner innan de blev mästare.

Mastersvennen Lars Gustaf Stake född 1802, var smed under 46 år. På grund av benbrott blev han oförmögen att arbeta, men var ändå hjälpsmed under tio år, sedan inhyses under 14 år och blind några av de sista åren.

Flyttningar

Ibland var det så att en del smeder flyttade så ofta att hustrurna inte följde med. Hur ser man det? Jo det ser man i födelseböckerna om ett barn är fött vid ett annat bruk än det som man vet att fadern just då jobbade vid. Då har hustrun inte följt med och kanske hoppats att han skulle komma tillbaka efter något år. På en del ställen kan det ju vara ganska nära mellan bruken.

För den som flyttade flest gånger har jag 19 flyttningar: Bryngel Nyström född 1774 i Åmåls landsförsamling, död i slag 1823, 78 år. Hans olika arbeten var kolgosse, smeddrang, mastersven, master-

Släktforskning i gränsland

Släktforskarträff i Koppom

Lördagen den 10 februari kl 14.00
Församlingshemmet, Koppom

1. Inledning
Lars-Gunnar Sander, ordf i Värmlands Släktforskarforening:
2. Eda-Jamskogsbygden
Kermit Myrvold, ordf i Jarnskogs Hembygdsförening
3. släktforskning i gränslandet Norge
- Värmland Ivar Hansen, Oslo
4. Kaffe med dopp
5. Oss släktforskare emellan
Några släktforskare berättar om sin forskning
6. Ordet fritt
7. Avslutning

Kontakta ordf för samåkning,
tel 054-872754.

smed, plåtsmed. Ibland går det alltså upp och ned mellan de här jobben och sedan blev han mastersven, mästare, mastersven, hjälpsmed, eldvakt, inhyses. Så har han flyttat och för att göra det enklare har jag sorterat bruken i alfabetisk ordning: Abrahamsfors, Arvika Norrström, Björkefors, Föskefors, Gårdsjö, Karlsfors, Kålsäter, Kristinefors, Munkfors övre, Reinholdsfors, Rexed, Rottnedal, Skarped (2 perioder), Svaneholm, Sälboda, Sölje och Älgå (3 perioder). I de här mönstren har många av oss forskare fastnat. Det kan vara väldigt svårt att hänga med i den här svängen.

Går man till Rydens bok 1830-1850 så säger han, om en smed flyttade ofta, så är det ett bevis för att han var en dålig smed. Det kan inte stämma för Värmland. Här verkar det vara något helt

Fortsättning på sidan 11

'Värmlandskan Angelina som blev ryska skadespelevskan Angelique

Ett intressant levnadsöde

På krokiga vägar grävde vi häromsistens fram ett intressant värmländskt levnadsöde - nämligen Angelina Maria Axeldotters. Uppvuxen i Kila hamnade hon i S:t Petersburgs teatervärld för att sluta sina dagar på ett mentalsjukhus i Bryssel. En gång den hyllade skadespelerskan Angelique Vernoudaki, idag synnerligen bortglömd i sin värmländska hembygd.

Född i Hogdal

Angelina Maria Axelsdotter föddes 1862 i Hogdal, Bohuslän. Föräldrarna, Axel Danielsson och Karin Jansdotter, var komna från Stavnäs respektive Kila. Fadern var under en del år verksam i Hogdal där han avled 1866, endast 28 år gammal. Modern återvände då till Kila med tre minderåriga döttrar. Äldst av dessa var Angelina, eller Agnes som hon även kallade sig.

Familjen hamnade på moderns födelsegård Sjövik i Västra Takene där morföräldrarna Jan Johannesson och Maria Andersdotter ännu levde. Där bodde Angelina till 1878 då hon som 16-åring flyttade till farföräldrarna (sågare Daniel Andersson och Maria Lovisa Wallin) i Stömme.

Slakt med Ahlmark

Efter ett par år flyttade hon till Karlstad, där hennes moster Maria Sofia Ahlmark (maka till redare C A Ahlmark) bodde. År 1883 överskrevs hon på Söderhamn dit modern och system Jenny flyttat redan 1878. Angelina förblev skriven i Söderhamn fram till 1892 då hon överfördes på Stockholms storkyrkoförsamling. Troligen hade hon vistats i Stockholm även under 1880-talet. Där födde hon nämligen 1885 en son, Gösta Sigurd Leonard Axelsson. Han växte upp i fosterhem, blev sjöman och avled redan 1914.

Så långt fakta ur kyrkobokföringen. Den fortsatta berättelsen grundas på muntlig tradition och då framförallt som

Makarna Vernoudaki. Maken Jean, bankir, och maken Angelina, skadespelerska, Fotografiet är taget i S:t Petersburg för nära nog 100 år sedan.

den berättats oss av Angeliques systerdotterdotter Wera Kring i Söderhamn.

Skadespelerskan Angelique

Angelinas år i Stockholm är ett tämligen okänt kapitel. Hon titulerades skadespelerska och sannolikt genomgick hon någon form av skadespelarutbildning. I november 1893 återkom hon till Stockholm efter en kortare vistelse i S:t Petersburg.

Ett par år senare lämnade hon Sverige för gott. Hon återvände till Ryssland och S:t Petersburgs teatervärld. De svenska kontakterna med S:t Petersburg har gamla anor och staden har ju ibland till och med kallats "Sveriges närmaste storstad". Under 1800-talet sökte sig en hel del dansare och gycklare dit.

Det var alltså där, i S:t Petersburgs teatervärld, Angelina etablerade sig som skadespelerska. Hon uppträdde på "de stora teatrarna" och då under artistnamnet Angelique. Av gamla fotografier

att döma spelade hon med i en mängd uppsättningar.

Mötte bankir

I Ryssland mötte hon även sin blivande make, bankiren Jean Vernoudaki. De träffades enligt uppgift i Baku vid Kaspiska havet - om hon nu var där för att uppträda eller bara för rekreation.

Makarna flyttade till Lausanne i Schweiz, där de förblev bosatta under tjugotalet år. Jean Vernoudaki var född i Turkiet. Han var bankir och byggde med åren upp ett stort kapital och ett synnerligen vackert hem. Paret Vernoudaki umgicks i Lausanne i den högsta societeten.

Åren 1920 kom de till Nice där Jean Vernoudaki gick ur tiden i oktober 1922. Han var då sedan en del år blind.

Omyndigförklarad

Angelina var vid denna tidpunkt 60 år och makens bortgång blev en tvär vändpunkt i hennes ditintills framgångsrika liv. Hon blev omyndigförklarad av makens rika släktingar och flyttades till ett privat mentalsjukhus i Bryssel.

Under åren i mentalsjukhuset var hon ständigt bevakad. Breven hem till Sverige var genomlästa och under frimärkena stod noterat "oui". De var alltså godkända för att få skickas.

Makarnas vackra hem pantsattes av en brorson till maken. Denne fick så småningom böter och fängelsestraff för sina förseelser. Föga hjälpte detta Angelina. Hon hade inga anhöriga som kunde hjälpa henne ur den tragiska situationen. Sålunda levde hon på mentalsjukhuset intill sin bortgång.

Blev 87 år

År 1951, i februari, meddelades via UD att Agnes Vernoudaki avlidit. Dödsdatumet var den 14 februari 1949. Därmed hade en 87 år lång och växlingsrik levnadsbana avslutats.

*Claes Åkerblom
Säffle*

Internet-tips

Här är ytterligare några register som Ingvar Dahl i Arvika har lagt ut på nätet:

Skatteböcker för Värmland 1503 och 1540
<http://hem.spray.se/ingvar.dahl/skatt15031540>

Skattelistor för några värmländska socknar på 1620-talet
<http://hem.spray.se/ingvar.dahl/mantal1622/>

Mantalslängd för Värmland 1641
<http://hem.spray.se/inmar.dahl/mantal1641>

Några andra bra sidor:

Lite grann om allt möjligt
<http://www.algonet.se/~hogman/slaekt.htm>

En svensk-engelsk släktforskarordlista
<http://sd.datatorget.educ.goteborg.se/cdata/sv-eng.html?lang=swedish#swedish>

Det finska krigsarkivet har på Internet lagt ut sitt register över de soldater som stupade i kriget åren 1939-1945. Databasen innehåller uppgifter om ca 94 000 personer. Man kan välja svensk text.
www.mil.fi/

Eivor Lantz in memoriam

Budet har nått oss att Eivor Lantz gått ur tiden. Hon var med i vår förenings styrelsen från starten 1983 och fram till 1995. Det var Eivor som tog initiativet till och startade upp våra informella fikaträffar. Hon hade flera strängar på sin lyra. Förutom en entusiastisk och prisbelönt trädgårdsodlare så var hon en hängiven släktforskare. Via den adliga ätten Måneskiöld påstod hon sig ha lett sina anor tillbaka till 500-talet. Det låter lite fantastiskt, men det var i vilket fall mycket stimulerande och spännande att höra henne berätta om sin släktforskning. Efter 1995 var hon av hälsoskäl förhindrad att delta i vårt föreningsliv och det var synd för vi saknade henne i våra led. Nu lyser vi frid över Eivors minne

118.91 och boets behållning var 3606.72. Han var mästare bara under två år, så då kan man fråga sig, om han hade tjänat ihop detta själv eller om det var arv från svärfar eller från hans far? Det är en ovanligt god ekonomisk stallning!

Det hårda och farliga livet

Jag nämnde att jag har gått igenom hammartingen. Den 8 augusti 1663 kom en av hammarpatronerna, Anders Olofsson i Karlstad, och klagar. Han säger så här: min hammarsmed vid Kvarntorps bruk har mist en arm. Jag tänkte så här: nu äntligen kommer en skildring av det hårda och farliga livet i smedjan. Men nej, smeden blev skadad vid ett gästabud! - Den spriten, den spriten ...

Värmlandssmedernas...
 Fortsättning från sidan 9

annat bakom. För det är så att de flesta flyttar mycket.

Men vi kan ta ett exempel på en som inte flyttar så många gånger: Jan Aldrin född 1805 i Gustavsfors, Gustav Adolf, död 1892, 87 år gammal. Han var i Gustavsfors i tre olika perioder, i Uddeholm och sedan i Uvanå, så han hör till en av de enklare att följa i ett klart begränsat område i Gustav Adolfs socken.

Sedan är det naturligtvis så, att från omkring 1869 sticker en efter den andra av barnen iväg till Amerika och också en hel del av smederna, och då kan de alltså inte vara med i den undersökning som jag har gjort. Jag har 33 familjer som har barn som flyttade till Amerika.

Ekonomisk status

Håkan Axelsson berättade igår om bland annat smedernas skulder och berättade en del som var nytt för mig. Jag har tagit

med två exempel här. Det är i bouppteckningarna, som man kan se deras ekonomiska status.

Abraham Lindberg (1874-1831) dog i lungsjuka, var gift tre gånger och hade tretton barn. Det finns tre bevarade bouppteckningar efter honom. I den första bouppteckningen 1812 står han i skuld med 23.18.9 riksgäld till Lindfors bruk enligt motbok. Håkan berättade att varje smed hade sin motbok som på satt och vis var en kopia av vad som stod i bruksbokföringen om hans **affärer** med bruket. I bouppteckningen 1826 var skulden 133.16 till Uddeholmsbolaget enligt bok. När så han själv dog 1831, hade skulden stigit till 446.32, också till Uddeholmsbolaget.

Erik Aldrin (1821-1857) dog i kolera 36 år gammal, gift en gång och hade fyra barn. I bouppteckningen finns bland annat några saker av silver och guld, tre kor, tre större grisar, två mindre grisar och en fordran på Borgviks bruks ägare 1157.71. Hans skulder uppgick till

Jag önskar stå vid kulle och falla där en tar

För många emigranter förblev drömmen att återse fademeslandet just en dröm. Föga anade val de att den dag skulle komma då de utvecklade kommunikationsmöjligheterna formligen lade Sverige framför fötterna på amerikanerna. Men nu är vi där och det är uppenbart att deras barn och barnbarn har ett brinnande intresse av att återse det land förfäderna lämnade.

För mången svenskättling har Sverige inte varit annat än just några tummade fotografier, det gulnade amerikabrevet och kanske en intetsägnande ortsangivelse. Vad var det de lämnade? Vad hette farfars föräldrar? Har vi någon slakt i Sverige? Frågorna är många och det är väl just därför amerikabesöken duggar allt tätare i gamla Sverige.

Saffle långt framme

Men, finner amerikanen vad han söker, får han det mottagande han borde få? Intresset att återse slakten är minst lika stort hos svenskarna som bland amerikanerna. I Safflebygden har vi lyckan att ha flera intresserade släktforskare. Helt informellt har några av dessa bildat en grupp som på bara ett par år lyckats hjälpa ett antal amerikaner tillrätta. Bland gruppmedlemmarna märks idealister som Rickard Svensson och Gullan Jansson, Carl-Johan Ivarsson, Sven Johansson samt Sven och Claes Akerblom. Arbetet har hitintills bedrivits ideellt och nöjet har stått på såväl amerikanernas som gruppmedlemmarnas sida.

En del av besöken har kommit oförhappandes och utan några möjligheter till förberedelser. Ändå har man genom ett effektivt lagarbete lyckats åstadkomma en antavla för besökarna och i de flesta fall även finna någon nu levande släkting. Det sistnämnda har oftast varit mycket uppskattat.

Kilerud och poesi

Ett intressant besök hade vi en sommar dag 1998. Det var Elna Copenhagen med

make Paul Benbow från North Carolina som under sin europatrip passade på att göra en blixervisit i Sverige. Hon visste verkligen inte mycket om Sverige innan de kom dit. Men med en stor gnutta tur och hjälpsamma människor träffade hon de rätta personerna, och fick både se förfädernas gård och höra poesi.

Inför sin sverigeresa hade Elna kontaktat några äldre släktingar. Hennes fars kusin, den då 83-årige f d basebollspelaren m.m. Sheldon McConnell visade sig vara ett starkt kort. Ur sina gömmor plockade han fram ett släktträd upprättat omkring 1960 av åmålsfödde Frank Chilade, en morbror till Sheldon. Trädet utgick från anfadern Sven Nilsson och upptog så många av hans ättlingar som Frank och hans kusinbarn Carrie Stamm kunnat komma på.

Kontakten med Åmål

Den första kontakten med Sverige togs i början av maj 1998. Elna visste då att hennes farmor Elnas föräldrar, Gustaf Kilade och Augusta Wassberg, emigrerat från Åmål. Nu hade hon via Internet hittat några personer som bodde i Åmål.

Familjen Chilade. Gustaf och Anna från Kila med barnen Frank, Anna och Elan

Till dessa framförde hon sina önskemål om hjälp.

Den som tog fasta på Elnas förfrågan var verkställare Tore Olsson. Han tog Elnas brev med sig till biblioteket och stadens arkivarie. Arkivarien, Roger Carlsson, letade raskt upp Gustaf Kilade och konstaterade att han var född i värmländska Kila. Kontakt togs därför med Kila Hembygdsförening som hänvisade till valkande kilaforskaren Gunnar Jonsson. När Gunnar Jonsson sökte genom sitt arkiv och i slaktboken Staffanslakten som författats av undertecknad fann han vad hans sökte. Där fanns Gustaf Kilade! Gunnar lyfte telefonluren och undrade om vi ville hjälpa till. Och visst ville vi det! Gustaf Kilade hade hittills varit ett olöst fall för oss. Vi visste inte annat än att han utflyttat till Arvika och sedan till obekant ort. Den fortsatta vägen via Åmål och 1882 till USA var en nyhet.

Hektiska förberedelser

Elna skulle dyka upp i mitten av juni så vi hade bara en dryg vecka på oss. Vi visste att Gustaf Kilade var född i Kilerud, Kila. Men i vilket hus? Vi kontaktade vår medforskare Carl-Johan Ivarsson i Kila, för att höra om han möjligen kunde lotsa oss till den rätta platsen i Kilerud. Carl-Johan begav sig till prästgården. Komminister Törnqvist tog emot, låste upp arkivskåpet och bredde ut de gamla församlingsböckerna på bordet i prästgårdssalongen.

Av Gustaf Kilades syskon var det bara system Elna som blev kvar i Sverige. Det blev också hon som övertog fädernegården. Tillsammans med sin make och kusin Anders Sundqvist bodde hon där intill sin bortgång i början av 1930-talet. Ur församlingsböckerna var det svårt att utläsa vilket som var Kilades och makarna Sundqvists hem. Anders Sundqvist avled 1935 och det var åtminstone tre gårdar i Kilerud som bytte ägare just detta år.

För att få svar på vår fråga ringde Carl-Johan Ivarsson istället upp nära

nittioåriga Gunnar Sandberg i Saffle. Målare Sandberg var född i Kilerud och visste kanske något. Efter några sekunders betänketid sa Sandberg med sin klara stamma att: "*Sundqvist, han bodde på Kullen han*".

Nu var vi alltså väl rustade. Vi visste var Gustaf Kilade var uppvuxen, vi visste en del om Gustaf Kilades förfader och hade även tagit fram uppgifter om hans hustru Augusta Wassberg från Mo.

Dikten!

Nu väntade vi. Elna meddelade från Tyskland att de sannolikt var någon eller ett par dagar försenade. Under tiden kom Carl-Johan Ivarsson att samtala med sin farmor, Lisa Jansson (f 1901). När Kullen i Kilerud kom på tal började hon fritt ur minnet recitera en dikt. Dikten hade varit publicerad i Saffle-Tidningen i hennes ungdom och var av allt att döma skriven av någon som emigrerat från Kilerud. Dikten inleds "*Från Kilerud i Kila min barndomsbygd i nord*". Det intressanta var emellertid att senare i dikten namngavs den utvandrades föräldrar som Anna och Sven. Så hette ju Gustaf Kilades föräldrar! Lisa Jansson drog sig så sakteliga dikten till minnes och så småningom hade hon nått fram till strofen "*De vilar under mullen på Kila kyrkogård. Jag önskar stå vid Kullen och fälla dar en tår:*" Kullen var det!

Den dikt som Lisa Jansson lart sig i sin ungdom och nu så påpassligt dragit sig till minnes måste alltså ha varit skriven av någon som utvandrat från Kullen i Kilerud och vars föräldrar hette Anna och Sven. Utan tvekan är det Gustaf Kilade eller något av hans syskon!

Kort men intensivt besök

Planerna klarnade och nu stod vi synnerligen väl rustade inför Elnas besök. Makarna Elna och Paul Benbow skulle anlända till Åmål på onsdagskvällen. På torsdagen skulle Tore Olsson visa dem kyrkböckerna i Åmåls bibliotek och äta lunch med dem. På eftermiddagen skulle de anlända till Saffle.

Omkring klockan 13.00 rullade skåpbilen in på gården; Elna, Paul och deras två små söner. Redan vid ankomsten visade sig våra planer på kaffe i Saffle och en grundlig rundtur i Kila vara alltför ambitiösa. Frågan var om de överhuvudtaget skulle hinna till Kilerud. Redan en timma senare var de tvungna att vara på väg mot Göteborg och färjan. Efter en viss tvekan beslutade de ändå att följa med oss till Kila. Vid kyrkan mötte Carl-Johan Ivarsson upp. Han visade runt och berättade, medan Elna och Paul njöt av utsikten från Sveriges kanske vackrast belägna kyrkogård. Nu var de alltså vid förfadernas kyrka och under marken vilade Elnas farmors fars föräldrar.

Nästa anhalt blev Kullen. Junisolen strålade och försommarsverigevisade sig från sin basta sida. På slingriga grusvägar förbi Södra och Norra Höke närmade vi oss den lilla byn Kilerud. För att komma till Kullen fick vi lämna allfarvägen och fortsatta rakt fram mellan de grånande uthusen. Till höger låg Sandbergs numera öde gård Berget och uppe på kullen låg Kullen.

På Kullen efter ett drygt sekel

Elna och Paul hoppade ur bilen. Nu var de så äntligen på förfadernas mark. Nara 120 år efter emigrationen var cirkeln sluten. De var sannolikt de allra första av syskonen Kilades ättlingar som åter stod på Kullen. Elnas fars kusin Gladys Hartson hade visserligen besökt Åmål i början av 1980-talet, men så långt som till Kullen kom hon aldrig.

Det är väl det som är ödet för många emigrantättlingar. Till rätt trakt kommer de, men att stå på just det ratta gårdsplanen och träffa släktingarna blir ofta en ouppfylld önskan. För Elna lyckades det dock, även om stunden på Kullen blev väldigt kort. I tackbrevet uttryckte hon sin förtjusning och förhoppningar om att få komma åter, och då för en mycket längre visit...

Fullträff!

Elna Copenhagen reste till Sverige, i stort sett utan förkunskaper. Tack vare sin kontakt med den för henne okände åmålsbon Tore Olsson och hans lyckosamma kontakt med Åmåls arkivarie blev hennes halvtimma i Kila rena lyckträffen.

Gunnar Jonsson blev kontaktad, han fann Gustaf Kilade i vår slaktbok. Vi kontaktade Carl-Johan Ivarsson. Carl-Johan Ivarsson kom i samspråk med sin farmor. Farmodern lyckades ur minnet recitera en dikt som varit införd i Saffle-Tidningen för omkring 80 år sedan. Då drygt 96-åriga Lisa Jansson (nu 98 år fyllda) var sannolikt den enda levande personen i Sverige som kände till och kom ihåg dikten. Tala om fullträff!

För Elna innebar besöket mycken ny kunskap. Att hennes farmor haft en fasster med namnet Elna var en total nyhet. Syskonen i USA hade de kännedom om men Elna som gifte sig med kusinen Anders Sundqvist och blev kvar på Kullen var helt okänd. Hon var ens inte

Fortsättning på sidan 15

Till Kilerud i Kila

*Till Kilerud i Kila
min barndomsbygd i nord
Dit vill min tanke ila
fast har på denna jord*

*Mitt tjall jag har uppslagit
på palmbevuxen strand
Min tanke oja dragit
till sköna Varmeland*

*Dar bodde Sven och Anna
Så hette mor och far
Och hemma blev att stanna
till jag blev växt och stor*

*Se'n gjorde jag som andra
bagav mig västerut
Ej må mig någon klandra
snart är min resa slut.*

*Av deras mun jag lärde mig
min första barnabön
Jag sätter därpå varje
De gått att få sin lön*

*De vilar under mullen
på Kila kyrkogård
Jag önskar stå vid kullen
och falla dar en tår*

*Må det mig förunt bliva
att stå dar an en gång
Nu slutar jag att skriva
och andad är min sång.*

Reciterad ur minnet av Lisa Jansson, Västra Takene, Kila, (född 1901). Dikten var införd i Saffle-Tidningen i hennes ungdom, ovisst när. Det fanns ytterligare verser

Jordbruksstatistik

Då man laser gamla kyrkböcker, kommer man stundom på annat än rena kyrkliga tillkännagivanden, som t ex nedanstående redogörelse för hur väderleken och jordbruket var år 1800 i Segerstad.

I februari och mars månads början föll ovanligt mycket snö under stark köld. Flera personer häromkring frös då ihjäl. Den myckna snön gick snart bort varpå följde en kall vår som inte upphörde förrän efter midsommartiden, då stark torka började. Och åkern fuktades inte förrän i september. Säd och gräs blev mycket litet men gott och val bärgat. Höstsådden såddes under brännande hetta i hård och kokig jord.

Priser:

1 tunnaärter	11 a 12 Rdr
1 tunna råg	10 a 12 Rdr
1 tunna korn	8 a 11 Rdr
1 tunna havre	5 a 6 Rdr
1 tunna potatis	3% a 5 Rdr

1 Rdr (Riksdaler) motsvarade 48 skillingar och 1 skilling 12 rundstycken. Vad fick man vid denna tid för 1 Rdr? Att översätta en gången tids penningvärde till dagens är emellertid alltid vanskligt och på satt och vis principiellt omöjligt. Det kommer an på vem som tjänade pengarna och vad man ville köpa för dem. Somliga tjänade proportionsvis mer än idag, andra avsevärt mindre. Vissa varor var förhållandevis billiga, andra mycket dyra, åter andra fanns inte.

Men har ar några jämförelser, En rättare hade vid denna tid omkring år 1800 i lön per månad 90 daler km (kopparmynt) eller 5 Rdr sp (rikdaler specie). % jungfru brännvin (ca 4 cl) kostade 6 runstycken på värdshus, 1 tunna strömming kostade 4 Rdr sp.

Från en bouppteckning i Frykerud upprättad den 5 september 1797 finns upptagna varden på "en brun åttaårig hast 20 Rdr och gul fyraåring 25 Rdr". I boet fanns också fyra oxar som värderades till 7, 5, 4 och 4 Rdr. Och de elva korna hade ett varde mellan 3 och 5 Rdr.

Folkmängden

Ar	1800	1810	1815	1820
Nor	1560	1767		2 151
Segerstad	931	1037	1064	
Frykerud	1 998	2 069	2 319	

Det fördes även statistik över kreatur och har nedan följer en sammanställning för Nors pastorat:

Antalet af Kraturen år 1815

	Hastar	Oxar	Kor	Ungdjur	Får	Jord	Vall bete
Nor	162	108	540	200	540	2000	1000
Segerstad	130	104	416	120	630	1125	225
Ed	110	60	360	130	500	1260	
Grums	186	70	500	350	700	1480	
Borgvik	50	8	160	90	200	600	

Jag har också studerat en sammanställning över kreatur år 1820 men siffrorna är nästan identiska. Vad som har tillkommit är uppgifter om vall för de tre sista socknarna. Ed hade 240 tunnland, Grums 645 och Borgvik 100.

Som jämförelse har jag också hämtat några uppgifter från Frykerud. Prästen skrev om år 1800 följande: Detta år har härstädes warit allmän missväxt så på Höst och vårusådet, som gräset, i följe

Författaren framför minnesstenen över Segerstads gamla kyrka.

Foto: L-G Sander

Tabell 1. Några sifferuppgifter om Nors sockens jordbruk år 1865-1990

Ar	1865	1880	1900	1911	1927	1937	1960	1990
Antal jordbruk	151	137	135	194		184	104	44
Antal torp	79	97	53					
Trädgård	25	26	22	24	15	94		
Åker, ha	3343	3631	3582	3580	3432	3385	2816	2526
Skogsmark, ha	5030	5383	5936	5936	5751	5791		3641
Övrig mark, ha	570	649	706	706	1073	919		463
Åkerjordens användning								
höstsäd, ha	387	336	445	461	425	406	133	291
vårsäd, ha	996	902	1 305	1 131	891	847	1 076	1 129
potatis, ha	77	52	120	150	63	59	26	31
vall och bete, ha	1504	1992	1245	1353	1626	1691	1 109	600
träda, ha	368	331	450	462	392	361	229	115
Antal husdjur								
hästar över 3 år	338	190	256	270		276	47	
hästar under 3 år	18	26	30	36	343	47	7	
oxar	155	150	110	22				
kor	977	800	1470	1370	1338	1292	442	732
tjurar	44	30	48	50	652	30	11	
ungnöt under 2 år	219	225	350	200		685	442	
far	573	300	250	150	36	36	204	416
svin	237	165	450	345	542	416	862	1 153

härav ar spannmålen blefwen owanligt dyr och äfwen fodret.

Antalet kreatur och jord i tunnland i Frykerud

Ar	Hastar	Oxar	Kor	Ungdjur	Får	Jord
1805	352	12	1050	168	500	1193
1810	240	11	860	172	600	1264
1815	250	20	900	196	630	1350

Dessa sifferuppgifter från gången tid far man nog vara litet försiktig med att tolka, men hastantalet ar for Frykerud påfallande stort, måhända var skogskörningen större i Frykerud an i de södra socknarna.

Åren 1865 till 1937 ingick i en sammanställning som W Fransson på Varpnäs lantbruksskola gjort for Nors Tidning 1946 och utgiven av Nors hembygdsförening. Därför ar dessa år valda, medan åren 1960 och 1990 ar slumpvis utvalda.

1 fråga om jordbruk sker en påtaglig ökning mellan åren 1900 och 1911. En av förklaringarna kan vara, att år 1909 skedde ett ägarbyte på Trossnas gård, då de flesta av torpen såldes ut. Torp registrerades inte efter 1900 men det finns nog enheter under 2 hektar. Möjligen kan

dessas fritidstomter och villafastigheter ligga i redovisningen "trädgård".

Åkerarealen ar påfallande stabil anda fram till och med 1937, medan arealen för åren 1960 till 1990 inte minskat så drastiskt. Vad man skulle ha förväntat, ar att skogsarealen och övrig mark skulle ha ökat i motsvarande grad.

För grödorna kan man konstatera, att arealmässigt ar höstsadesodlingen lika stor anda fram till 1937, men det skulle ha varit av intresse att se nar under efterkrigsåren trenden bryts.

Efter år 1960 kommer oljeväxtodlingen med omkring 500 hektar som inte redovisas i någon kolumn.

Ovanligt stor areal potatis redovisas åren 1900 och 1911.

Av husdjuren har redovisade hastar minskat drastiskt vid 1960 års redovisning. Någon siffra för 1990 har jag inte lyckats finna och det ar nog osäkert om det då fanns någon arbetshäst i Nor. Trav- och fritidshastar har däremot ökat. År 1911 redovisades 11 oxar och enligt hörsågen skall de sista oxarna komma från Lerums gård söder om Edsvala ha

slaktats i Mellerudstorp av två slaktare Ramberg. Flera slaktare i Nor levererade slakteriprodukter till Värmlands regemente på Trossnas falt. Men i och med regementets flyttning till Karlstad 1912 blev det minskad efterfrågan på köttdjur. Koantalet har en märkbar topp under de första decennierna av 1900-talet. Kan detta vara en följd av att ägaren av de större gårdarna i Nor, Jonas Andersson på Trossnäs, byggde nya ladugårdar på alla sina gårdar och att mejerier växte upp i tätorterna? Fåren verkar ha kommit tillbaka efter en nedgång på 1920- och 1930-talen och de flesta far finns idag i Smedstad på gränsen mot Kil.

Bertil Olsson,
Edsvala

Källor:

Kyrkoarkivalier för Segerstad

Dalhede, C: Frykerud III

Lagerqvist och Nathorst-Böös: Vad kostade det?

Nors Tidning 1946

Fortsättning från sidan 13 Till Kilerud...

omnämnd i det släktträd Frank Chilade upprättade i början av 1960-talet. Även Kila var för övrigt en ny bekantskap. Dittills hade de trott att rötterna fanns i Åmål. Det var ju därifrån Gustaf Kilade utvandrat.

Vår van basebollspelaren

För oss och emigrantforskningen i stort innebar Elnas besök värdefulla erfarenheter. Med Elnas hjälp kunde vi kartlägga Sven Nilssons och Anna Johannesdotters amerikanska ättlingar. En av våra kontaktpersoner blev f.d. basebollspelaren m.m. Sheldon McConnell, eller Shelly som han allmänt kallades. Shelly arbetade intensivt under hela sensommaren. Brevväxlingen mellan Colorado och Saffle blev allt intensivare. Som en spindel i nätet förenade han och hans dator personer över hela amerikanska kontinenten. I september meddelade han att han snart var klar för avrapportering. Först skulle de bara överleva den väldiga orkan som väntades till Colorado. Det blev hans sista meddelande till oss. Efter ett halvårs tystnad

fick vi veta att vår van Shelly drabbats av stroke och nu var ganska dålig.

I maj 1999 tog vi på nytt upp kontakterna. Denna gång skrev vi till Elnas kusin Christine Falkenberg i Canby, Oregon, som välvilligt hjälpte oss. Äntligen fick vi ta del av det släktträd som Frank Kilade upprättat i början av 1960-talet. Det gav oss flera intressanta namn och med hjälp av Internet har vi nu funnit ytterligare några personer att kontakta. Efter ett drygt sekel ar kontakterna med Sverige återupprättade, och allt tack vare Elnas besök, Tore Olsson, Gunnar Jonsson och Carl-Johan Ivarsson...

Elna skrev i ett brev att även sönerna Stephen och Matthow uppskattade europaresan. Legoland var toppen! Nåväl, om några år har de kanske egna familjer och då kanske de dyker upp på Kullen igen för att se den fadernebygd de inte riktigt kunde uppskatta och ta till sig vid besöket 1998.

Slakttabell

Elna Chilade, f 1887 i Minnesota, USA, d 1956 i Oregon, USA.

Far: Gustaf Kilade, f Svensson, f 1851 i Kila (S), d 1932 i Oregon, USA

Mor: Augusta Wassberg, f 1845 i Mo (P),

d 1935 i Oregon, USA.

Farfar: Sven Nilsson, f 1814 i Arvika (S), d 1900 i Kila (S)

Farmor: Anna Johannesdotter, f 1813 i Kila (S), d 1899 i Kila (S)

Morfars far: Carl Evert Wassberg, f 1815 i Mo (P)

Mormor: Maja Lisa Bergman, f 1822 i Tösse (P)

Farmors far Johannes Staffansson, f 1770 i Kila (S), d 1824 i Kila (S)

Farmors mor Annika Hemmingsdotter, f 1776 i Kila (S), d 1829 i Kila (S)

Morfars far: Erik Wassberg, f 1778 i Mo (P), d 1851 i Mo (P)

Morfars mor: Stina Forsberg, f 1879 i Svanskog (S)

Farmors farfar Staffan Olsson, f 1723 i Kila (S), d 1795 i Kila (S)

Farmors farmor Maria Olsdotter, f 1726 i Kila (S), d 1802 i Kila (S)

Morfars farfar: Johan Wassberg, f 1753 i Mo (P), d 1808 i Mo (P)

Morfars farmor: Lena Stake, f 1748 i Stavnäs (S)

Claes Åkerblom,
Säffle

Besöket på Finnkulturcentrum

Den 1 oktober var vi ett tjugotal medlemmar som packade in oss i bilar och for till Torsby. Alldeles för få hade tyvärr anmält sig för att det skulle ha blivit aktuellt med en buss. Det var synd, för Finnkulturcentrum är ett mycket intressant resmål för släktforskare och borde ha lockat fler.

Val framme togs vi emot av Nordvarmlands Släktforskarförening med Tommy Orrestad i spetsen samt institutets föreståndare Staffan Fenander.

Efter en inledande kaffepaus och rundtur i det mycket sevärda basutställningen redogjorde Staffan Fenander översiktligt för den finska invandringen och Torsby Finnkulturcentrum. Det finns numera 37 finska rökstugor bevarade i norra Värmland och dessutom känner man till mängder med ruiner och lämningar efter de finska bosättningarna. De flesta svedjefinnarna kom från Rautalampi socken i Savolax. Många av dem var förrymda knektar. En svedjeäng gav ett enastående utbyte av utsädet men kunde å andra sidan bara skördas en gång. Nya områden måste ständigt svedjas. Det var anledningen till att man successivt flyttade västerut andå tills att de norska fjällen satte stopp för migrationen. Den första finnen som kom till Värmland slog sig ned i Lindås, Östra Fågelviks socken. Det var på Karl IX:s tid. Han bosatte sig alltså inte i de nordvärm-landska skogarna som man kanske först skulle ha väntat sig. Inte förrän omkring 1640 hade den finska bebyggelsen nått upp till Lekvattnet. Vid den tiden hade inte de stora skogarna utnyttjats och den finska kolonisationen skedde därför med myndigheternas goda minne. Man var ju intresserad av att ödemarkerna fylldes upp med folk som sedan kunde betala skatt.

Lunch intogs på hem-

bygdsgården Kollsberg och vad det var som serverades där behöver väl knappast namnas: motti och fläsk! Därefter blev det föredrag av Niclas Persson, som berättade om finnarna i Värmland och om alla kallar varifrån man kan hämta uppgifter om denna befolkning. Niclas visade sig vara ett levande lexikon som hade mängder av namn och data om finska slakter i huvudet. Bland kallorna nämndes särskilt det norska finnemantalet från 1686 med uppgifter för varje husbonde var han var född och varifrån han inflyttat. Andra användbara kallar är svenska mantalslängder, länsrättsprotokoll samt finska utflyttnings- och roteringslängder. Gunnar Almqvist Sammandrag av Fryksdals härads domböcker samt Carl Axel Gottlunds dagbok innehåller givetvis mycket material om svedjefinnarna.

Dagen avslutades med kaffe och enkelt botaniserande i det rikhaltiga biblioteket och arkivet som förutom svensk litteratur även innehåller finsk och norsk sådan. Här finns det efterlämnade materialet från flera framstående finnkulturforskare som Richard Broberg, Olov Olovsson, Sigurd Bøgrang, Bror Finneskog och Astrid Eriksson. Utöver detta

finns ett större material från arkiv och museer i Sverige och Finland.

Själv tittade jag i Richard Brobergs forskningsmaterial som består av ett 40-tal parmar sorterade på landskap och socknar. Detta är grundmaterialet som användes vid författandet av den bok som efter hans död utgavs under titeln Finsk invandring till mellersta Sverige. Boken räknas idag som ett av standardverken inom forskningen kring den finska kolonisationen. Materialet är mycket grundligt och innehåller många godbitar som till exempel avskrifter av mantalslängder, tiondelängder och råglängder från stora delar av Sverige. I vissa fall sträcker sig materialet från mitten av 1500-talet till mitten av 1700-talet. Där finns också avskrifter av domboksmaterial och andra arkivkällor, som samlats under lång tid av Broberg. Man kan alltså ha inte bara hitta uppgifter om varmlandsfinnar. Själv fann jag till min stora förvåning ett stort antal utdrag ur olika arkiv rörande en finngård i Sörmland, där jag vet att en anfader bott. Man häpnar inför det ofantliga källmaterial som Broberg måste ha gått igenom i hela mellersta Sverige på jakt efter finska invandrare.

Vid avresan från Torsby nämnde flera deltagare att de tänkte komma tillbaka och i lugn och ro agna en eller kanske två dagar till att noga gå igenom denna guldgruva. Om detta nu räcker, för Staffan Fenander nämnde vid ett tillfälle att man själva ännu inte hade hundra procentig koll på allt som fanns i arkiv och bibliotek!

Ett stort tack till Nordvarmlands Släktforskarförening och Torsby Finnkulturcentrum för en givande dag!

Lars-Gunnar Sander

Nöjda besökare på Finnkulturcentrums gårdsplan.

Foto: Gunnar Jonsson

Ur andra medlemsblad

Utbytestidningar från ett hundratal andra slaktforskarforeningar finns i pausrummet på Arkivcentrum Värmland. Fråga i receptionen, så visar man Dig. Där finns mycket att hämta för de som har anor på annat håll än Värmland och det har val de flesta.

Värmlänningar

Näverluren 2000:3 (Varmlands Hembygdsförbund) Johan Tinglöf av *Bo Andersson*: urmakaren och tekniksnillet i Eksharad. Tingshuset i Häljebol av *Mariann Sönnebo*. Grundsjöns hyttlag av *Gunnar Johansson*.

Slakt och Havd 2000:2 (Genealogiska Föreningen) En illegitim gren av den skånsk-norrländska slakten Svenonius av *Hans Gillingstarn*: Johan Gustaf Svenonius (1807-1842), dräng hos sin bror bruksinspektoren Fredrik Svenonius på Bjurbacken, hade fem utomäktenskapliga barn med pigan Stina Bengtsdotter (1802-1877) i Lungsund. Gillingstam redovisar en stor mängd värmlänningar

bland deras ättlingar.

Komplettering till Anders Edestam, Karlstads Stifts Herdaminne, del 5, s 209 av *Per Laneus*: om löjtnanten Anders Larsson Lind och hans hustru Karin Hansdotter, vilka levde 1682 i Björby, Långserud samt deras släktingar i västra Värmland.

Komplettering till Elgenstiernas ättartavlor, Hård af Segerstad av *Johan Sjöberg*: Karl Niklas Alexander Hård (1805-1865) och hans barn var bosatta på flera håll i Värmland.

Mats Sjökvist recenserar boken om Hedåsen i Sunne.

Slakthistoriskt Forum 2000:4 (Sveriges Slaktforskarförbund) *Elisabeth Thorsell* recenserar Madeleine Raftös CD: Värmländska slakter. Efterlysning berörande Nedre Ullerud (Lindberg).

Slakt-Trädet 2000:3 (Nordvarmlands Slaktforskarforening)

Antavla för Torbjörn Lundell född 1954. Torsby av *HE Nordström*. Efterlysningar.

Ådalingen 2000:3 (Ådalens Slaktforskarforening) Stora Värmland - svensk på äventyr (forts).

Övrigt

An-Siktet 2000:3 (Folkare Slaktforskarforening) Om Trolofning och Ähtenskap av *Barbro Vikström*.

DIS-Mitt-Nytt 2000:2 (DIS Mitt) Slaktforska i Finland - är det möjligt?

DIS-Play 2000:3 (DIS Öst) Svenska stylens irringar av *Egon Bosved*: den svenska stilen eller stilen är ett märkligt kalendariskt mellanspel, unikt för Sverige. Något om fastar, ölhävning och namngivning av *Hans Bergendahl*.

GF-Aktuellt nr 144 (Genealogiska Föreningen) GF:s webbsidor

KFV Forskaren 2000:2 (Katrineholm-Flen-Vingåkers Slaktforskarforening) Kyrktagningsleden i Sverige av *Gun Sjödel*.

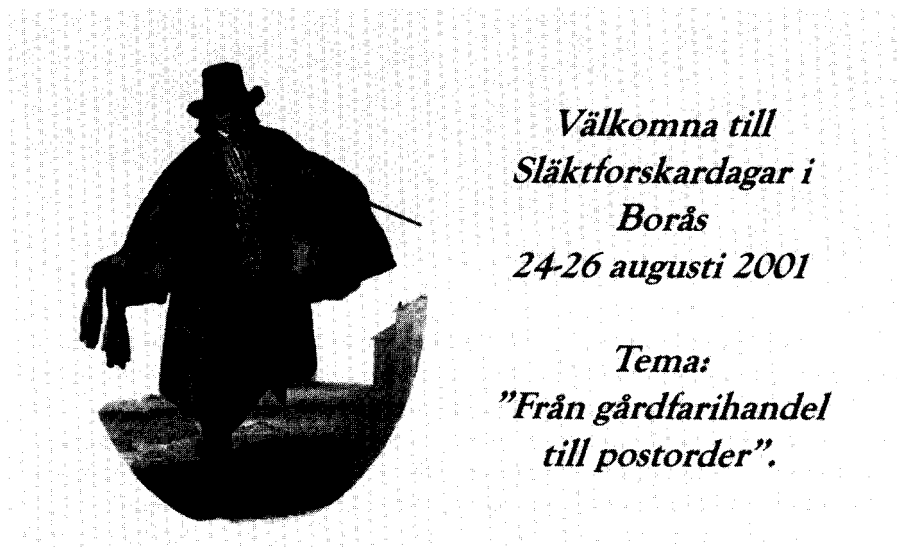
Medlemstidning 2000:3 (Trollhättabygdens slaktforskare) Kartan som historisk källa av *Marie Odenbring Widmark*.

Våra rötter, vår historia nr 66 (Slaktforskare Nolaskogs) Fader okänd - svaret i kommunarkivet? av *Marie Asplund*.

Bussresa till Borås?

Om tillräckligt många medlemmar anmäler sig, så planerar styrelsen en gemensam bussresa till Slaktforskar dagarna och Riksstämman i Borås. Låter inte det trevligt? Slaktforskar dagarna blir bara bättre och bättre för varje år. Blir det lika bra i Borås som i Linköping, så är en resa väl värt besväret. Man får liksom en kick av att träffa likasinnade och se vad andra har presterat på släktforskningsområdet. Boka alltså 24 augusti och lämna en intresseanmälan till ordf redan nu. Det går bra med brev, telefon eller e-post. Adress mm finns på sid 2 i tidningen.

välkommen!

Välkomna till
Slaktforskar dagar i
Borås
24-26 augusti 2001

Tema:
"Från gårdfarihandel
till postorder".

Nr 79

Ny arkivchef

Alain Droguet har fr o m 1 juli i år tillträtt befattningen som arkivchef för Värmlandsarkiv, landsarkiv för Värmland. Han efterträder **Bode Janzon**, som nu är landsarkivarie i Uppsala. Värmlands Slaktforskarforening gratulerar Alain och önskar lycka till!

Sänder in en antavla över min farfar Emanuel Jonsson.

Emanuel var född i huset "Jon Persson", "vid sjön" som man säger, Norra Vasterrottna i Gräsmark. Hans hustru Agnes Jonsson, f Haglund 1814-1903 i Hag, Gettjarn, flyttade till huset 7/4-1920, samma år som de gifte sig. De hade 1 hast, 5 nötkreatur, 3 ungdjur, 1 far och höns.

Huset "Jon Persson" köpte Emanuels far, Jon Jonsson, år 1880. Huset restaurerades 1935, lillstugan uppfördes 1914 och ekonomibyggnaden 1924. Min

farfar Emanuel övertog gården av sin far Jon Jonsson år 1920.

Emanuel var ledamot av taxeringsnämnden samt v. ordförande i Gräsmarks Skogsagareförening och Bergs och Ängens vagstyrelse.

Emanuel och Agnes fick 6 barn: Bertil 1920 (död 1986), Hilding 1921, Ruth 1924, Rune 1927, Gunnar (min far) 1931 och Eivor 1940.

Farfar hade länge hasten **Bläsen** som var mycket **snäll**. Min kusin Gerd fick sitta på Bläsens rygg när farfar hämtade honom från betet i **Rådalén**. När Bläsen blev för gammal köpte han Björn. Den blev sjuk och måste skjutas i stallet. Hans nästa hast hette **Pärila**, som blev den sista han hade.

Farfar körde med hast tills han var runt 80 år gammal. Det sista han gjorde på kvällen var att gå ut till stallet och ge hasten nattfoder. Det var alltid noga med att djuren hade det bra.

Farfar kunde berätta fantastiska sagor och sägner från Värmland. Han pratade om skrämt och tomtar i Skyberga. Han var tystlåten, arbetsam och ordentlig.

Huset i Norra Vasterrottna heter nu Dahlslund och min far Gunnar äger det. Familjen brukar vara där på sommaren och vid ledigheter.

Farfars far Jon Jonssons broder Lars Jonsson, f 1825 i Smedgardet, Gräsmark, var nämndeman i Gräsmark. Lars ena son var Jonas Larsson, f 13/11-1863 i Gräsmark, till Granhult. Jonas var häradssdomare

Farfars farfar Jon Larsson kallades Lill-far. Han bodde i huset Smedgardet i N Vasterrottna. Det fanns också en "Stor-far" pratade farfar om, men ingen kommer ihåg vem denne **Storfar** var.

Gunilla Jonsson
Östergatan 30c
152 43 södertälje

Kanada emigranter

Många värmlänningar emigrerade till USA under 1800-talet, men även Kanada tog emot emigranter. Familjen på fotot ovan (far, mor och fem döttrar) får representera den senare kategorin. Fotografens namn var H Edlund och hans ateljé låg i Clareshohn, Alberta enligt stämpeln i fotoramens nedre hörn. Personerna på bilden är inte identifierade, men har med stor sannolikhet utvandrat från Nyeds eller Hammarö socken. Fotot kan vara taget ca 1890-1900 eller något senare.

Mats Sjökvist

Antavla nr 079	Upprättad för Emanuel Jonsson, f 29/10-1891 i Norra Västerrottna, Gräsmark				ff (4) t. Gunilla Jonsson. Alla orter i (S) län
Generation I	Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V	
Nr 2-3 (1)	Nr 4-7	Nr 8-15	Nr 16-31	Nr 32-63	
Nr 2, far	Larsson	Svensson, Lars	Månsson., Sven	Nilsson, Måns f. 170(0), Gräsmark	
Jonsson	Jon	E 1760, Gräsmark, N Västerrottna	8/5-1727, Gräsmark - 1801, Gräsmark	Bryngelsdotter, Kerstin f. 170(0), Sunne, Hökerud	
Jon		d. 1817, Gräsmark, N Västerrottna	Larsdotter, Marit		
	f. 25/9-1795	g. 18/10-1788 i Gräsmark	8 172(0) - 11/7-1766, Gräsmark		
f. 12/12-1833	Gräsmark, N V-rottna	Nilsdotter, Britta	Bengtsson, Nils		
Gräsmark, N V-rottna	d. 9/2-1884	f. 28/4-1760, Gräsmark, N V-rottna	1711 - 2/9-1774, Gräsmark		
d. 27/3-1925	Gräsmark, N V-rottna	d. 4/1-1824, Gräsmark, N V-rottna	Halvardsdotter, Karin	Mattsson, Halvard 168(4) - 13/12-1757, Gräsmark, Stensrud	
Gräsmark, N V-rottna	4	9	12/4-1720, Gräsmark - 1797, Gräsmark	Nilsdotter, Kerstin	
	Nilsdotter	Ersson, Nils			
	Marit	f. 1744, Gräsmark, Kymstad			
		d. 15/10-1796, Gräsmark, S V-rottna			
Nr 1, ansökare		g. 15/6-1773, Gräsmark			
Jonsson	f. 14/4-1789	10			
Johannes Emanuel*	Gräsmark, S V-rottna	Persdotter, Ingeborg	Halvardsson, Per	Persson, Halvard	
	d. 14/11-1862	f. 1751, Gräsmark, S Västerrottna	20/7-1716, Gräsmark - 1773, Gräsmark	Jonsdotter, Guli	
f. 29/10-1891	Gräsmark, N V-rottna	d. 11/12-1825, Gräsmark, S V-rottna	Ersdotter, Britta	Larsson, Erik 1690 - 1766, Gräsmark, Näs	
Gräsmark, N V-rottna	5	11	9/9-1724, Gräsmark - 1798, Gräsmark	Persdotter, Marit 1687 - 1766, Gräsmark, Näs	
d. 18/8-1976					
Sunne, Brogården	Olsson	Nilsson, Olov	Jonsson, Nils	Nilsdotter, Karin 1717 - 9/2-1785, Gräsmark, S Västerrottna	
g. 1920	Jan	f. 11/6-1792, Gräsmark, S V-rottna	1753, Gräsmark - 12/5-1797, Gräsmark	Skåresson, Per 1722, Gunnarskog - 16/6-1808, Gräsmark	
		d. 26/9-1871, Gräsmark, S V-rottna	Persdotter, Marta	Nilsdotter, Ingiel 1721, Gunnarskog - 15/4-1781, Gräsmark	
	E 10/12-1814	12	11750, Gräsmark - 30/8-1809, Gräsmark	Jönsson Olov 1737, Ö Ämtervik - 7/1-1816, Gräsmark	
Haglund	Gräsmark, S V-rottna	Nilsdotter, Kerstin	Olofsson, Nils	Nilsdotter, Kjerstin 19/3-1730, Gräsmark - 31/10-1792, Gräsmark	
Agnes	d. 2/3-1900	f. 15/3-1794, Gräsmark, S V-rottna	1772, gräsmark - 16/11-1844, Gräsmark	Hansson, Håkan 1735, Gunnarskog - 27/1-1788, Gräsmark	
f. 18/4-1903, Sunne	Gräsmark, S V-rottna	d. 8/10-1880, Gräsmark, S V-rottna	Håkansdotter, Annika	Mattsdotter, Margareta 1796, Gräsmark - 13/1-1821, Gräsmark	
	6	13	11769, Gräsmark - 18/1-1836, Gräsmark	Arfwidsson, Jon 1701, Gräsmark - 20/3-1772, gräsmark	
Nr 3, mor				Larsdotter, Britta 15/3-1707 - 22/10-1772, Gräsmark	
Jansdotter	Nilsdotter	Jönsson, Nils	Jansson, Jöns		
Stina	Britta	E 27/7-1778, Gräsmark, Berg	8/2-1731, Gräsmark - 1792, Gräsmark		
		d. 30/1-1857, Gräsmark, N V-rottna	Nilsdotter, Ingeborg		
f. 18/3-1855	f. 22/6-1816	14	1743, Gräsmark - 6/6-1827, Gräsmark		
Gräsmark, N V-rottna	Gräsmark, S V-rottna	Persdotter, Ingeborg	Bengtsson, Per		
d. 3/10-1925	d. 11/8-1883	f. 1770, Gräsmark, N Västerrottna	18/5-1729, Gräsmark - 1772, Gräsmark		
Gräsmark, N V-rottna	Gräsmark, S V-rottna	d. 9/7-1842, Gräsmark, N V-rottna	Jonsdotter, Britta		
	7	15	1741, Gräsmark - 1809, Gräsmark		
1999					

Angående Carl Johan Ivarssons recension av Övre Fryksdalen i VärmlandsAnor 2000:3

Nr 80

Som författare till angivna bok har jag funnit anledning att kommentera vissa påståenden i recensionen, vars innehåll så gott som genomgående är ris.

1. Boken har tidigare recenserats av Arne Vannevik, Torsby, i NWT den 13 januari 1999 och av Mats Sjökvist, Arboga, i Slakt och Havd 1999:2. Båda redovisar positiv grundinställning till boken. Det gör även det femtiotal personer som till mig yttrat sig över dess innehåll.

2. Omslagstexten har Knut Warmland skrivit helt på egen hand. Såsom val insatt i varmlandslitteratur, aktad recensent och besittande utomordentligt goda insikter om berörd bygd, bör hans omdöme anses ha betydande tyngd. Ivarsson tycks emellertid anse lovorden för generösa. Han anser sig veta bättre!

3. En bygdebok skall beskriva bygdens historia. Så också i detta fall. Utvecklingsskeenden, viktiga händelser, märkespersoner och vanligt folk passerar de facto revy. Ett femtiotal personer har egna avsnitt i del II. Där finns mycken information om släktförhållanden och gärningar. I övrig text finns mycken information om Schröder-slakten, som betytt så mycket för bygdens utveckling. Men rader av personer - bruksherrar och smeder, länsman och tjänstefolk, präster och kyrkvårdar, skogvaktare och finnar - är också rejält utrymme. Ej sällan finns personuppgifterna i faktarutor, vars text är mindre med främsta syfte att hålla bokens omfång nere, men också kan hoppas över om man vill ha bättre flyt i lasandet. Ivarssons påstående, att författarens historiesyn är den att endast storgubbar betytt något för utvecklingen, framstår som obegripligt

4. Avsaknaden av personregister beklagar jag också. Det är min förhoppning

att någon instans någon gång kan ställa upp med personella och ekonomiska resurser för att få ett sådant till stånd. Ivarsson kunde dock ha påpekat att innehållsförteckningen är ovanligt diger. Som sådan ett gott hjälpmedel för att hitta sökt område eller sökt person. För släktforskaren kan dock problemen kvarstå. Men boken gör inte anspråk på att beskriva antavlor med någon fullständighet. De får i detta sammanhang ses som sidoinformation.

5. Påståendet att bildarrangemanget är mindre bra finner jag anmärkningsvärt. Mycket arbete har lagts ner på att hitta relevanta och bra bilder. Deras antal är dessutom aktningvärt. Genom att placera dem i tvenne sviter har ett för bilderna utmärkt papper kunnat användas just där. För löpande text har valts ett lasvanligt papper. Uppenbarligen har denna finess undgått Ivarsson.

6. Att en stor del av faktaunderlaget hämtats från redan publicerat material är sant. Men skall så gott som samtliga uppgifter bygga på egen grundforskning skulle det ta minst 10 år att skriva bygdeboken. Nej, att utnyttja redan publicerade data är ett måste. Givetvis bör dock hela tiden deras tillförlitlighet prövas, t ex genom att två oberoende källor kommit fram till samma sak. Ivarsson tycks mena att författaren endast i marginell utsträckning agnat sig åt studier av kallmaterial. Detta är fel. Några exempel. Hur många timmar har ej lagts ner på att tolka sockenstammoprotokollen från Fryksande! Hur många timmar har ej lagts ner på genomgång av arkivhandlingar avseende Oleby såg och bryggeri! Hur många timmar har ej lagts ner på studier av kyrkoböcker! Vad Ivarsson menar med egensinnig kall- och litteraturförteckning förstår jag inte. Har han så långt förmågan räckt till, redovisats de källor som utnyttjats vid författandet

Som kommentar till "Anor sökes" nr 396 i VärmlandsAnor 1998:4, meddelas här antavla för Emanuel Muskovin, f 2/3-1854 i Brunskog, och utflyttad till Amerika 1871, som är den mest troliga anfadern till frågeställaren. Tänkbara är även hans bröder Alfred, f 1612-1847, Jan Henrik, f 22/12-1855 och Karl Magnus, f 24/5-1861, alla i Brunskog. Något svar på den egentliga frågan om namnet Muskovin, kan jag inte ge mer än att stavningen Musquin någon gång förekommer.

Sven R Myhl
Kolonigatan 7
413 21 Göteborg

av respektive avsnitt. Förteckningarna borde dessutom vara till stor glädje för den som önskar gå mer på djupet beträffande ett visst område eller viss person.

7. Recensioner av den typ som Ivarsson presenterat är agnade att avskräcka den som önskar publicera lokalhistoriskastudier. Att enbart en negativ kritik när man satsat mängder av tid och pengar är inte särskilt uppmuntrande. Ivarsson tycks vara ensam om sin uppfattning, dessutom okunnig om Thomas Thorilds råd till recensenter: Inga böcker skrivs för sina fels skull utan för sina förtjänsters,

Anders Mattsson

kan bli Stödande medlem i Sveriges
Släktforskarförbund, för bara
180 kr/år. Du får Släkthistoriskt Forum,
Svenska Antavlor, köprabatter m.m.
Sveriges Släktforskarförbund.
Box 30222. 104 25 Stockholm. Tel. 08-695 08
90. E-post: genealogi@genealogi.se

Antavla nr 080	Upprättad för Emanuel Muskovin, f 2/3-1854 i Brunskog				Orter i (S) län om inte annat anges
Generation I Nr 2-3 (1)	Generation II Nr 4-7	Generation III Nr 8-15	Generation IV Nr 16-31	Generation V Nr 32-63	
Nr 2, far Muskovin Jan Mästersmed f. 16/11-1823 Boda, Rinnefors g. 21/6-1846 Brunskog	Muskovin	Muskovin, Jan. Mästersven f. 1/4-1764, Mangskog, Reinholdsf. d. 6/3-1841, Mangskog, Reinholdsf. g. 15/6-1794	Muskovin, Karl. Mästersven 1737, Närke - 6/5-1807, Brunskog Lennartsdotter , Kajsa 27/10-1733, Ne Ullerud - 1801, Mangsk.	Muskovin-Jansson, Klas. Mästersmed 170(0) - 178(0), Sillerud Karlsdotter, Katarina d. 18/2-1745, Glava, Glasfors Jönsson, Lennart. Mästersmed f. 168(5) Jansdotter , Maria	
	Johan	Boda, Rinnefors d. 16/9-1869 Brunskog, Brunsberg g. 27/5-1821 4	Ersson, Olof. Bonde f. 1719 Larsdotter , Karin f. 1733 9		
	Mästersven				
Nr 1, <u>ansökare</u> Muskovin Emanuel f. 2/3-1854 Brunskog, Brunsberg	Finne	Finne, Jan. Mastersven f. 1/2-1762, Nyed , Lindfors d. 26/12-1807, Boda, Rinnefors g. 26/12-1786, Nedre Ullerud 10	Finne, Jan. Mästersven 23/3-1731, Älvsbacka - 1809, Ne Ullerud Månsdotter , Stina 1732, Alster - 8/8-1808, Ne Ullerud	Olofsson, Johan. Dagkarl 1685 - 16/6-1773 Olofsdotter, Maria 1694 - 14/8-1770 Kristoffer sson, Måns I Alster, Bengtsbol Persdotter, Anna	
	Maria	f. 23/5-1799 Mangskog, Reinholdsf. d. 9/9-1829 Brunskog , Brunsberg 5	Olsdotter, Katrina f. 8/2-1763, Ne Ullerud, Kvarntorp d. 19/2-1841, Brunskog, Brunsberg 11		
Nr 3, mor Hult Eva f. 3/1-1822 Mangskog, Reinholdsf.	Hult	Hult, Jonas. Mästersmed, älderman f. 15/4-1760, Ne Ullerud, Mölnbacka d. 28/8-1843, Boda, Rinnefors g. 26/12-1782, Brunskog 12	Hult-Andersson, Lars. Mästersmed 14/8-1726, Glava - 29/5-1807, Mangskog Knstoffersdotter, Annika 7/3-1725. N Råda - 1773. Färnebo	Molitheus, Andreas. Hammarpatron Svensdotter , Annika 26/1-1707, Kroppa - 23/7-1783, Mangskog Hane-Jonsson, Kristoffer. Mästersmed 1676 - 23/6-1741, Sunne Brun-Larsdotter . Katarina f. 1690	
	Karl				
	Mastersven				
	f. 30/1-1785				
1999	Mangskog, Reinholdsf. d. 29/10-1848 Brunskog, Åmot g. 26/12-1817 6	Slokström , Katarina f. 9/4-1757, Norrbärke(W) d. 24/11-1789, Långserud , Kålsäter 13	Slokström , Göran. Mastersmed 1/11-1736, Norrbärke(W) - 1796, Långs. Jakobsdotter , Anna 1/4-1729, Norrbärke(W) - 1787, Brunsk.		

Boktips

Sveriges Slaktforskarförbund Släktforsknas årsbok 2000

Västervik 2000, 17 x 24, inb, 352 sid, ill,
källförteckningar, ISBN 91-87676-25-7.

Fattigvård i Torrskog 1763-1920

av Berit Fjellman

Författaren redogör detaljerat för ämnet och läsaren får här lära sig innebörden av ett antal hithörande "facktermer". Ståarkungar hade exempelvis till uppgift att ertappa utsocknes tiggare och förpassa dessa ur socknen. För den praktiska hanteringen av fattigvården var socknen indelad i ett antal rotar. Men utanför den ordinarie organisationen stod bruket, och man får väl förmoda att liknande förhållanden rådde på andra håll. Gamla ensamstående kvinnor och avskedade soldater var de vanligaste fattighjonerna. Den så kallade hemortsrätten vållade många tvister socknarna emellan. Torrskog ligger som bekant i Dalsland vid gränsen till Värmland. Det hände därför att "obehörige fattige och tiggare bortskaffades" till Blomskog och Trankil. Författaren framhåller att sockenprotokollen kan vara förvånansvärt detaljerade och ge släktforskaren en bild av levnadsförhållanden som eljest är svåra att få vetskap om.

Bland bevaringsrullor och inskrivningslängder. Att forska om 1800-talets beväringar

av Lars Ericson

Hur Sveriges försvar var organiserat från slutet av 1600-talet och fram till början av 1800-talet har nog de flesta släktforskare klart för sig. Men hur förhöll det sig egentligen under 1800-talet med både bevaringar och indelta soldater? På den punkten har åtminstone recensenten haft ganska dimmiga begrepp måste det er-

kannas. Men Lars Ericsons uppsats har skingrat dimmorna på ett klart och enkelt sätt. Författaren gör läsaren uppmärksam på källor där uppgifter om bevaringarna är bevarade. Uppenbarligen finns här en och annan godbit som inte utnyttjats alltför ofta av dagens släktforskare.

Friherrinnan & inspektorn. Om Amalia Palbitzki och Erik Giers

av Sven Wallerstedt

Det var inte bara pigor som kunde få utomäktenskapliga barn förr i tiden. Sådant kunde även handa en adelsfröken. Författaren berättar om ett sådant fall från Julita i Sörmland. En dramatisk kärlekshistoria utspelade sig mellan den adliga godsagardottern och gårdens ofralse inspektör. Händelsen har berörts i tidigare litteratur, men då ofullständigt och delvis felaktigt, bland annat vad gäller kontrahenternas familjebakgrund och vidare öden. Här har vi alltså åter en författare som betonar, att man inte skall tro på allt som är tryckt, i synnerhet om källhänvisningar saknas.

En ofralse släktgren av ätten af Trolle

av Pontus Möller

Inledningsvis nämner författaren att O E Strokirks behandling av den större ofralse Trolleslakt från 1918 knappast är godtagbar. Men i den här uppsatsen agnar sig Möller åt en annan Trolleslakt, hittills okänd och utgående från borgaren Herman Trolle i Karlshamn i slutet av 1600-talet. Familjetabellerna är disponerade på ett sätt som lockar till läsning. Bland ingifta släktmedlemmar finner där den flitige läsaren även en värmlänning: Carl August Persson född 21/9 1890 i Karlstad, köpman i Stockholm.

Livstidsfången Carl Nilsson Schreil

av Alan Dujberg och Owe Jacobsson

Författarna visar hur man kan nysta upp en livstidsfånges hela levnad genom att

studera framför allt domböcker och fångrullor. Schreil var född 1818 i Vrams socken i Malmöhus län och tillhörde inte den kända Skåneslakten Schreil. Hans far hette Schrewelius men ändrade namnet till Schreil i samband med att han blev dragon.

Adliga ätten Dufva till Hof och Strand

av Nils Fredrik Beerståhl

Denna uppsats är svårläst eftersom det inte finns några hänvisningar till släkttavlorna i slutet. Man måste leta efter de olika personerna i de åtta släkttavlorna för att förstå sammanhangen i texten. En och samma person förekommer dessutom i olika släkttavlor varför sambandet mellan dessa borde ha angivits. Men kampar man sig igenom uppsatsen så har man lart sig lite om reglerna kring frälsegodsen i äldre tider, tex när ofralse ärvde sådan egendom. Bland mängder av släktmedlemmar som omnämns finner man Elisabet Arvidsdotter död 1597 och gift 1583 med kyrkoherden Christophorus Svenonis Brunius i Stora Kil.

"en bland tjenare (nu mera) sällsynt trohet och nit". Om Kerstin och hennes systrar från Alster

av Lars Hallberg

Huvudpersonen i denna uppsats är Kerstin Eriksson född 1879 i Blomsterhult, Alsters socken. Hennes far dog i unga år varefter ankan flyttade med sina döttrar till backstugan Svarthåla. Som så många andra fattiga flickor fick Kerstin plats först som bondpiga och sedan som hembiträde hos "finare" folk. Som sådan arbetade hon praktiskt taget andan fram till sin bortgång vid 82 års ålder. Eftersom hon var värmländska så torde uppsatsen vara av intresse för denna tidnings läsare.

Ake Rålams hädanfärd

av Jan-Åke Holmbring

Författaren har fått låna några gamla

dokument från 1830-talet och med hjälp av dessa satt ihop en berättelse. Legationssekreteraren i London, friherre Ake Rålamb avled i tuberkulos ombord på ett fartyg på väg hem till Sverige. Läsaren får följa alla praktiska bestyr som föranleddes av dödsfallet från det att fartyget måste anlöpa karantänsplatsen Kansö utanför Göteborg och till gravsättningen på Lovö kyrkogård utanför Stockholm två år senare. Mellan dessa två milstolpar avvecklades den unge ädlingens trassliga ekonomi med konkurs och auktion.

Hjulstamålet i Tälje 1439

Magnus Olsson

Den här uppsatsen handlar egentligen om förnamnet Svantes ursprung. Författaren är så inne i sitt ämne att han alldeles glömmer bort att underlätta för den stackars läsaren att följa med i alla svängar. Han inleder med ett ostrukturerat rabblande av namn på medeltida storgubbar och deras släktförbindelser. Risker är att många slutar att läsa här, och det är synd, för sedan blir det mer intressant. Han gör nämligen en briljant vetenskaplig analys av namnet Svantes ursprung ur olika synvinklar. Den förste kände bäraren av namnet var en viss Svante Karlsson som namns i tvisten om Hjulsta år 1439. Det hade också varit tacknämligt om personerna i släktavtavlorna hade varit försedda med nummer till vilka hänvisning kunnat ske i texten. Fyra tätskrivna sidor med litteraturhänvisningar imponerar och skvallrar om att författaren noga satt sig in i frågeställningen och inte lämnat något åt slumpen.

En vitt utgrenad prastslakt från Bollnäs

av Lars Nylander

En rad präster och akademiker - däribland professorn i Paris Jonas Hambroëus - kan leda sitt ursprung tillbaka till denna halsingeslakt. Författaren har utgått från två smått unika källor nämligen en brevsamling från tiden 1540-1640 och en likpredikan från 1626.

Risaslakten i Åmål

av Markus Pettersson

Uppsatsen kretsar kring en slakt som kommer från byn Risa i Åmåls socken där den bott i tolv generationer. Författaren gör återkopplingar till såväl lokal-

historiska som rikshistoriska händelser. Man får bland annat lära sig litet om Åmåls historia, något som inte bör vara alldeles ointressant för denna tidnings läsare.

Författaren har haft stor hjälp av Anders Edestams utdrag ur Tössbo härads domböcker som är utgivna och förvaras på Åmåls stadsbibliotek. Närheten till Värmland gör naturligtvis att en del värmlänningar dyker upp i texten t ex Ingrid Nilsdotter från Skaggebyn i Svanskog född 1729, Maria Nilsdotter från Avelsäter i Tveta född 1760 och Marta Nilsdotter från Ägilsrud i Svanskog född 1780.

Slakten Gottfarb från Rajgrad, Polen

av Carl Henrik Carlsson

Författaren har i tidigare årgångar av årsboken skrivit om judiska slakter som invandrat till Sverige från Polen. Liksom de tidigare uppsatserna utgör även denna en fascinerande och något annorlunda läsning för en svensk släktforskare. Här har slakten Gottfarb kartlagts från mitten av 1700-talet. I familjetabellerna förekommer en i Karlstad född dam med det inte alldeles obekanta namnet Pagrotsky.

Lars-Gunnar Sander

Svar till "Anor sökes" nr 475

a) Halvard Henriksson, f 1790 3/1 i Vålberget Nr 1, Dalby sn, oakta son till Henrik Olofsson i Kindsjön och Ingeborg Nilsdotter

Halvard bodde hos sin mor i Vålberget Nr 1 1794-1799 och 1800-1805. Åren 1806-1810 var han dräng i Vålberget, dräng i Medskogen 1810-1815, flyttade till Djäkneliden 1815 och åter till Medskogen 1816.

Modern Ingeborg Nilsdotter f 1764, dotter till Nils Halvardsson f 1742, och Ingeborg Nilsdotter f 1738, bosatta i Vålberget Nr 1.

Halvards far Henrik Olofsson bodde aldrig tillsammans med Ingeborg och deras son.

b) Karin Andersdotter f 1796 7/9 i Skåckarberget, Dalby sn, oakta dotter till Anders Henriksson och Gertrud Nilsdotter f 1771. Anders Henriksson f 1771, son till Henrik Olofsson och Gertrud Matsdotter.

Åke Axelsson, Åmotfors

Redaktören behöver manus!

För närvarande har vi ett lager med antavlor som räcker ett bra tag framöver, och det är glädjande. Om Du har sant in en antavla för publicering, så kan det därför dröja innan just den kommer i tidningen. Men sluta inte med att sanda in antavlor för detta. En jämn tillströmning är ju det basta på lång sikt.

Däremot är lagret slut då det galler manus. Så fatta pennan, skrivmaskinen eller datorn, för Du har väl något att berätta från din släktforskning. Att få något publicerat är också ett utmärkt sätt på vilket man kan komma i kontakt med andra släktforskare och kanske få lösningar på problem. Kan Du sanda Ditt material på en diskett så är det tacknämligt, men det är ingalunda något krav. Kom ihåg att det är medlemmarna som skall fylla tidningen med små och stora artiklar, notiser, foton mm. Meningen med en medlemstidning är ju att tidningen skall göras av och för medlemmarna själva. Vid behov hjälper redaktören gärna till med utformningen av Ditt material.

Svar till "Anor sökes" nr 531

Jag har en Erik Ol(of)sson i Tången, Holmedals sn, född 1719 (hfl och fb saknas), säkerligen son till Oluf Christoffersson och Barbro Larsdotter i Tången. Erik fick sex barn med sin hustru Kirsti Bengtsdotter född 1722-02-08 i S Holmerud, Holmedals sn, dotter till Bengt Ersson och Böret Svensdotter. Hans son Olof född 1750-10-25 var min fm fm mf. Bouppteckningen efter Erik Olsson finns i Nordmarks härads arkiv för 1787, pag 325, daterad 07-23.

*Pelle Norelius
Årdalavägen 129
124 32 Bandhagen
tel 08-866100*

Hört på Släktforskardagarna.

Det har är nästan som att spela "Löjlga familjen". Man går runt och frågar Har du "Olof Svensson" och får svaret "Nej, men jag har Olof Larsson. Har du honom?"

ANOR SÖKES

Till ANOR SÖKES tar vi emot frågor om anor och ättlingar från alla, som är medlemmar i en släktforskarförening

534. Jag söker föräldrar till

a) *Gustaf Svensson Dahlkarl*, soldat rr 58 i Dalen, Ny sn f 1741 (hfl), g 1763-10-05 i **Ny m Ingrid Larsdotter** från **Dalen**. Han avlider 1801-02-08 på Dalens soldatboställe, 66 år, född av oäkta sang.
b) Ovanstående hustru *Ingrid Larsdotter*. I alla hfl uppges hon vara född 1734 i **Ny** eller **Dalen**. När hon avlider 1804-03-09 i Dalen, uppges föräldrarna vara soldaten *Lars Berg* och *Stina Andersdotter*. I Ny fb 1734 (C:3, sid 30) finns en *Ingerd Catharina Berg* f 29 jan av korpralen *Lars Berg* och hustru *Stina Mofat* i Kyrkebol, Ny. De flyttade på 1740-talet till Dalen i samma sn. Kan Ingrid Larsdotter och Ingerd Catharina Berg vara samma person?

Carin Andersson
Irisgatan 3 B
431 61 Mölndal
tel 031-876257

535. Jag söker information kring **Trangårdstorp** norr om Karlstad. Min farfar *Gunnar Svensson* föddes där 1885-11-22 men med ingen anteckning om fadern. Hans mor hette *Augusta Svensson* f 1855-06-10 i **Karlstad**. Jag söker på detta satt släktingar på farfars sida. Kanske finns det någon som har bilder på Trangårdstorp också?

Birgitta Hellberg
Torild Wulffsgatan 18
413 19 Göteborg

536. Jag söker föräldrar till skjutaren *Erik Fallgren* f 1827-06-29 i **Hallefors**. Han gifte sig 1848 i **Hjulsjö** med *Brita Lisa Andersdotter* f 1814-04-05. De fick barnen *Per August* f 1848-11-11 i **Hjulsjö**, *Christina Barbara* f 1851-12-05, *Johanna Sofia* f 1855-11-21 och *Matilda* f 1858-06-12 i **Kroppa**. Matilda är min mm m. Hon emigrerade till USA men bosatte sig sedermera i Lönsboda, Skåne.
Susanne Svensson
Östergatan 206
261 51 Landskrona

537. Jag har alltid hört att min mm f hade en bror som hette *Gustav Cato*, som jag inte kan finna någonstans. Han skulle ha varit född på 1860- eller 1870-talet och gift med *Elin* (?). De hade en son född omk 1892-1893. Känner någon till dessa personer?

Majny Söderström
Breda Vägen 3D
602 14 Norrköping
tel 011-102892

538. a) Jeg leter efter forfedre til *Karin Arnesdotter* født ca 1770 død 1818-01-30, 47 år gammel. Hun var gift 1806-08-03 i **Ny** socken (*Jösse Herrad*) med enkemann *Sven Nilson* fra **Sulvik**. De hadde 6 barn, deriblant *Per/Peder* f 1815 som kom til Norge. Jeg har fått opplyst at *Karins* far var *Arne Arneson* f 1739 i **Gryttom**, døde i **Oleby** 1821-05-13, men hvem var han gift med?. Er også interessert i flere av forfedrene til *Arne* og hans kone, hadde de eventuelt flere barn.
b) Et lite tillegsspørsmål. har fått opplyst at *Peder Svenson* flytter fra **Rænkesed** i **Elgå** i 1833, vestover til **Kela** socken, noen som har opplysninger om hvorfor?, kan det ha vært på grunn av militæret, da han gifter seg i Norge, har han en militærtittel (visstnok)

Magne Pettersen
Øvre Eiker vei 54
3048 Drammen, Norge
hagenmarcel@hotmail.com

539. Inspektör *Abraham Luthman* född 1787 i **Örebro** (enligt hfl i Råneå, Elvkarleby), kom från Sthlm 1810 till Elvkarleby. Han var bokhållare där vid bruket. 1821 finns han i Strömsund, Råneå, Norrbotten vid masugnen och Meldersteins Bruk. Han dog 1835 i Strömsund. Jag har ej funnit honom i födelseböcker från Örebro eller i Stockholm.

Har någon forskat om *Daniel Luthman* och hans hustru *Ulrika Charlotta Tenggren*, Alvstorp, **Grythyttan**. Kan

det vara möjligt att hans fru fick en okänd, postumt son efter *Daniel Luthmans* död 1886? *Abraham* levde "sambo" med *Maria Dunder* i **Strömsund**. Dottern fick namnet *Maria Charlotta Luthman*. *Daniel Luthman* skulle även ha en dotter *Katarina Klara* som dör i Sthlm 1827. Så har skulle även finnas ett samband med *Abrahams* vistelse i Sthlm. I hans bouppteckning kan man se att han var en välbärgad man och hade bl.a. ett 60-tal böcker upptagna i bouppteckningen, som tyder på att han både var kulturellt och vetenskapligt intresserad.

Kerstin Larsson
Olovsvägen 21
95531 Råneå
tel 0924-10703
kerstin.larsson@mbox320.swipnet.se

540. Jag undrar om någon känner till slakten *Skogseide*? Min gammelmöster, emigrerad till USA, var gift med en man vid det namnet. Själv var hon född *Karlsson*. Hennes namn är *Anna Elisabet Skogseide* och hon var bosatt i New York USA. *Anna* föddes i **Vase** 1890, 23 juni. Hon hade åtta syskon, varav sju emigrerade till USA.

Katharina Wallenborg,
Rondovagen 264,
142 41 Skogås.
k.wallenborg@telia.com

541. Jag efterlyser information om *Olof Olofsson Viding* f 7/2 1797 i Väsby? **Gillberga**. Han var gift med *Maria Nilsdotter* född 1419 1795 i Gårdsvik?, **Gillberga** och död 18/1 1859 i Lakviken under Ström i **Kila**. De fick 5 barn *Johannes* f 1411 1827, *Anders* f 3/8 1829, *Gustav* f 4/9 1832, *Olof* f 21/1 1845 och *Elsa* f 2017 1839 (död samma dag).

Svara på engelska till:
Sharon Job
6218 Tahoe Drive
Boise, Idaho 83709
US

542. Jag letar efter *Johan Petter Nilsson* som flyttade 1893 till **Lidens** fs (Y) via **Fors** fs (Z). Han är född 22 augusti 1856 i **Karlstad** enligt hfl i Lidens fs (Y). Stämmer detta? Gifte sig 1892 med *Kristina Johanna Persdotter* född 24 maj 1862 i **Ragunda** fs (Z). Hans sonson är fortfarande i livet och han bekräftar att Johan Petter var född i **Värmland** men vet inte var.

Per Arne Åslund

Ramvägen 12

856 34 Sundsvall

aslunds@hem2.passagen.se

543. Jag söker rötter till *Fridolf Gustavssons* född 1857 01 27, från **Borgvik** (S). Vet inte om han var född där, han var maskinist. Flyttade omkring 1905 till Gargnäs, **Sorsele**, där han blev far till fem barn. Omkr. 1920 till Arjeplog där han blev far till två barn. Återvände han till Värmland ?

Lasse Lundqvist

Renbergsgatan 16

930 90 Arjeplog

lundqvist.lasse@telia.com

544. Jag jakter på en ane, *Lars Andersson* fra **Varmland**. Han är fndt ca. 1828 I 1846 dro han til Halden for å gå i snekkerlære. Neste gang vi finner ham, er i 1852, da han kommer til Lillesand som skreddersvenn, og noen måneder senere, da han gifter seg med *Nicoline Christine Olsdatter*. Ved disse to anledningene er faren hans oppgitt til *Anders Pedersen* fra **Arvika**. Etter et par år flytter han til Grimstad, og i 1865-tellingen kaller han seg *Lars Anton Bandelin*. Om Bandelin-navnet (og mellomnavnet Anton) er "ekte", eller noe han har tiltatt seg, vet jeg ikke, men jeg antar at Pedersen er en fornorskning av Persson. Det kan også tenkes at det er Lars' mor som er en Bandelin.

Jeg er ikke sikker på om fndstedet virkelig er Arvika, gamle familieopptegnelser sier at han var fndt i Siljogård Sokn, skal det være et sokn, kan det vanskelig være annet enn en forvanskning av enten **Sillerud** eller **Silbodal**. Men det kan også være et gårds- eller stedsnavn - eller et rent blindspor.

Per Holte Rosenkilde

Slalåmveien 89b

N-1350 Lommedalen

545. Jag söker

a) mjölnaren *Anders Bryntesson* född 1737 på obekant ort i **Värmland**.

b) Mjölnaren vid **Sölje kvarn** *Jacob Jeansson*, död 1773 på **Alsters säteri** 61 år gammal.

Christer Ode-Lundberg

Ekersgatan 15

703 42 Örebro

tel 019-107125

546. Vore takksam för hjälp att finna uppgifter om *Adam Rak*, f 1826-06-03 i **Ramen**, troligen soldat av namnet att döma. Kanske indelt och i så fall är det av interesse om han fanns på något torp.

Ove Fahlkvist

Järnvägsgatan 21 4 tr

172 75 Sundbyberg

ove.fahlkvist@swipnet.se

547. Jeg snker etter min momor, *Hilda Marie Erikson* fndt 19.08.1884. Jeg tror hun kom fra **Varmland**. Hun giftet seg i Norge i 1906 og har bare oppgitt Sverige som fndsted.

Eva Johansen

Skoleåsen 8

1538 Moss

leif-joh@online.no

548. Söker slakten *Ullman* från **Stora Ullan** med *Jonas Ullman* f 1853-01-11 gift med *Kjerstin Olsdotter* f, 1853-10-05 i **Emtbyörk**. Hon var syster till min fars farmor. Dom hade 10 barn Den sista uppgiften jag har är sista barnet *Karl Verner* f, 1890-03-03 **Norra Råda**. Vore takksam om hjälp om nu levande personer

Vaieith Granlund Vahlén

Tallgatan 12

73337 Sala

vaielet.valen@sala.mail.telia.com

550. Jeg snker etter info om *Fredrikke Svan*, f 1879. Hun flyttet sammen med sine snstre *Frida* (f.1882) og *Emilie* til **Norge** troligen som ganske unge. *Fredrikke* giftet seg i Norge med *Søren Marinius Lauritsen*, og de fiemkommer begge i Folketellingen i 1900 for Vestby i Akershus. *Fredrikke* og *Snren* er gravlagt i Vestby. Historien fortelles at *Fredrikke* med stor sikkerhet kommer fra **Varmland**, og det sies også at hun på en eller annen måte har hatt tilknytning til **Svaneholm Herredsgård**. Hvorvidt hennes opprinnelige

pikenavn er *Svan* eller ikke er usikkert.

Jeg har i en tid nå forsonkt å finne ut historien om *Fredrikke* og hennes *aner*, som er omspunnet med diverse rykter, men har ikke lyktes ennå. Vi har et foto av *Fredrikke* og *Snren* men det er også alt. *Fredrikke* er min oldemor.

Knut Udnes

Drammen

knut-udnes@hotmail.com

551. Jag söker en *Karin Ersdotter*, f. 1668 i **Karlstad**, d. 1719 i **Kyrkås**, Jämtland. Gift i Brunflo (?) med *Israel Andersson Lundblad*, Rustmästare.

Jerry Högberg

Prästgården

642 93 Flen

tel. 0157-153 02; 070-4947552

jeho@privat.utfors.se

552. Jag söker uppgifter om *Teodor Gunn* född i **Karlstad** den 5/1 1873. Han blev antagen vid wermlands regemente 1884. Efternamn ändrades då till *Ekelöv*. Han gick i pension 1924.

Bengt-Göran Gunn

c/o Anders Gunn

Rattgatan 63 462 55 Vänersborg

anders.gunn@spray.se

553. Jeg snker opplysninger om *Adolf Severin Rörström* som 1904-04-25 skulle flytte fra **Karlstad Landtfforsamling** til **Nor** församling i Värmlands lan, men jeg kan ikke finne ham der. Han er födt 1865-12-02 i **Torps** församling på Orust i Bohuslän. Han var Mjölnerdrang. De kan ikke finne ham i kyrkböckerna i Nor Församling.

Cato Rörström,

Engaveien 11a

N-2010 Strømmen, Norge

catoro@frisurf.no

554. Jag söker alltså *Per Eriksson* 1803-11-22 född i Arnstorp eller Jansgården i **Sunne** (S). Han druknade i februari 1839 i Arnstorp. Hans son hette *Olof Persson*, men tog tydligen namnet *Höglund* när han flyttade till **Sunnas** i Hälsingland (X).

Stig Höglund

Lövvik 4827

820 11 Vallsta

tel. 0278 - 47220

stig.hoglund@swipnet.se

Föreningens utgivning av böcker och register

Föreningen säljer ett antal publikationer, både egna och medlemmars. Medlemmar som önskar annonsplats för egna publikationer; kontakta ordföranden. Medlemmar får 10% rabatt på föreningens egna publikationer, markerade med *. För angivet pris tillkommer pack och porto. Order som överstiger 500:- skickas per postförskott, övriga faktureras. Egna publikationer kan även köpas direkt hos föreningens sekreterare. Vi rekommenderar beställning via brev/fax till sekreteraren eller e-post till kilagenealogen@swipnet.se. Vid slutförsäljning kan dröjsmål uppstå under trycktiden.

Gunnarskog födde

Totalt 23 452 födslar 1430
sidor uppdelade på 4 delar
del 1 1688-1799
del 2 1800-1842
del 3 1843-1872
del 4 1873-1920

Pris 225:- per del

Register och avskrifter

Bogen (S)

Carl-Johan Ivarsson

Fb, Vb, Db 1850-1920 225:- *

Botilsater (S)

AMP Cresco och Gunnar Jonsson,
Säffle

Födde 1721-1920 225:- *

Ekshärad (S)

Mats Hellgren

Födde 1665-1722 200:- *

Födde 1723-1799 140:- *

Förs. bok 1665-1750 200:- *

Fryksande (S)

Knut Malmström

Födde 1707-1765 290:- *

Gunnarskog (S)

Carl-Johan Ivarsson

Vigde 1688-1920 225:- *

Värmländska Antavlor nr 1-50

Antavlor publicerade i VärmlandsAnor 1990-1997. Totalt över 14 000 anor. Socken- och slaktnamnsregister.

Pris 140:-

Forskare som skickat in någon/några av antavlorna får rabatt på priset på ett ex.

Kila (S)

Gunnar Jonsson

Födde 1640-1817 225:-

Födde 1818-1900 225:-

Vigde 1689-1900 120:-

Bouppt. 1744-1859 60:-

Lysvik (S)

Arne och Moira Linnarud

Fb, vb, db 1692-1793 350:-

Norra Råda (S)

Mats Hellgren

Födde 1725-1769 140:- *

Stavnas (S)

Jan Thimberg

Födde 1687-1775 170:- *

Födde 1776-1850 200:- *

Födde 1851-1920 210:- *

Vigde 1687-1920 300:- *

Döde 1687-1820 300:- *

Döde 1821-1920 300:- *

Utnyttja din medlemsrabatt!

Medlemmar får 10% rabatt på alla publikationer som ges ut av föreningen, markerade med *.

Sunne (S)

Margit Olsson och Arne Linnarud

Fb, Vb, Db 1669-1736 300:-

Fb, Vb, Db 1737-1758 300:-

Fb, Vb, Db 1759-1774 300:-

Fb, Vb, Db 1775-1793 350:-

Vitsand (S)

Kerstin Risberg

Fb, Vb 1824-1860 250:- *

Äiga (S)

KG Lindgren

Födde 1688-1835 225:- *

Födde 1836-1924 225:- *

Vigde 1688-1920 125:- *

Döde 1687-1920 160:- *

Ölserud (S)

Arbetsmarknadsprojektet Cresco

Födde 1754 - 1920 240:- *

Vigde 1754 - 1920 240:- *

Döde 1754 - 1920 240:- *

Östmark (S)

Kerstin Risberg

Födde 1765-1820 240:- *

Ortsregister

Gunnar Jonsson

Värmland 70:- *

Dalsland 40:- *

Varmlands Släktforskar- katalog 1999

Ny utökad utgåva

202 forskare med över 3600 forskaruppgifter. Litteratur- och arkivtips. Släktutredningar i arkiv och samlingar. Registerförteckning mm. 102 sidor

..... 70:- *

Arbetsvandringar Värmland Härjedalen

under 1800-talet 100:- *
Roger Alderstrand o ABF Härjedalen

Hembygds- litteratur

Axel Em. Löf

Ölme Härads Dombok 1629 - 1650

Nytryck från 1997. Huvuddelen av materialet utgörs av Ölme härads dombok. Dessutom finns ett par protokoll från Visnum och Färnebo härader, Varnums kyrkobok för tiden 1645-50, en mantalslängd för Ölme och Varnum 1642 mm. Häftad, 234 sid, person och sakregister. 240:- *

Eric Sundell

Kvarnarna vid Rottnafallen

Kvarnindustrins uppbyggnad från 1600-talet. Teknik, matning, kvarnbeskrivningar, personindex. 110 sidor i häfte med 4-fargsomslag

..... 120:- *

Britta Johansson m.fl.

Torp i Botilsäter

Format A4. Plasthaftad med skyddsomslag 60:-

Mats Hellgren

En kyrkoherdes vardag Ekshärad 1700-1758

Andreas och Bengt Piscator, kyrkoherdar, har fort anteckningar om allt som tilldragit sig i prästgården. År 1758 omfattar dag för dag notering. Häftat 186 sid. 150:- *

Maj Olsson m.fl.

Torp och ödegårdar i Ölserud

Format A4. Plasthaftad med skyddsomslag 70:-

Övrigt

Antavleblanketter A3, 5 st 15:-

Nytt från VSF 1984-91

hel årgång 75:-

VärmlandsAnor 1992-98

hel årgång 100:-

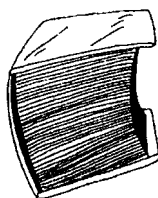
VärmlandsAnor 1999-

per nummer 40:-

hel årgång 120:-

Råd och tips vid registrering

av kyrkböcker 25:-

Anor sökes

Fortsättning från sidan 25

555. Är det ngn som har upplysningar ang en Anders Pärsson född Hallersrud i Värmland år 1729 Alla övriga uppg ar av varde

Håkan Himmelstrand

Josefsdalsvägen 26c

733 37 Sala

himmelstrand@telia.com

556. I'm searching for Nils Olsson bom 01 Nov 1842 in Eda. He left from Oslo Norway May 1, 1867 together with brothers Magnus and Pete Dahl, sisters Mrs Perry Anders and Belle Stellen, mother Mary Olson, Anna Sophie Jensen,

brother John Jensen and sister Mrs Magnus Olson. Their first stop in America was Dane County, Wisconsin. In 1873 some of them left for Ceder county Nebraska. They were Magnus Olson, John Jensen, Peter Dahl, Peter Setter, and their families, besides Mr. and Mrs. Nils Olson.

Mark Ole Olson Meyer

Skyttelinjen 49

22649 Lund

Mark.Meyev@tetrapak.com

557. Jag söker information om korgmakarmästaren Lars Olsson Dhalgren från Karlstad. Han var bosatt på Kungsgatan 4 (alt 40). De bodde i huset som

senare kallades pasteur, nära sjukhuset på den tiden. Vet någon något om den delen av Karlstad. Jag är tacksam för all information. Familjen bodde där runt 1868 fram till 1899, då de emigrerade till Amerika?

Lars Olsson Dhalgren tog också emot lärlingar i Karlstad känner någon till mer om detta? Vad gjorde en korgmakare?

Eftersom Lars Olsson Dhalgren med familj emigrerade till Amerika 1899, är det väl inte troligt att det finns släktingar här i Sverige, men vem vet jag sitter ju själv här i Sverige och funderar, därför vill jag ändå höra mig för om detta, kan någon av barnen ha kommit tillbaka till Varmlandstrakten?

Familjen såg ut som följer: Korgmakarmästare Lars Olsson Dhalgren f 10112 1842 i N Ullerud. Hustru Maja Stina (Maria Kristina) Andersdotter f 9/2 1844 i Varnum. Barnen: Karl August f 1868, Ellen Maria f 1869, Vilhelmina f 1871, Hilma Terese f 1874, Oscar Ludvig f 1875, Anna f 1877, Ester f 1878, Bror Einar f 1881, Emma Kristina f 1887. Känner någon till dessa personer på något sätt är jag mycket tacksam.

Marita Melin

Öreryd

330 27 Hestra

tel 0370-33 70 33

558. Jag har rotat i min farbrors släktforskning, som gjordes under tidigt 70-tal. Han fastnade i början av 1800-talet med en gren av slakten i Finland, med motiveringen att "nn blev hängd som den siste hästtjuven i Finland". Det är ju i alla fall knorr på historien, även om jag betvivlar sanningshalten. Känner någon till något mer om detta?

Jag söker också information om Lars Johansson (fjärdingsman) död 1885-11-01 i Karlsdal (S). Han var far eller farfar till Johannes Larsson som var min farfars far född i Brattfors (S) 1838-01-18. Är det någon som vet vem han var gift med, finns det syskon till Johannes Larsson?

Dag Wiksholm

Stenbacken 4

64134 Katrineholm

tel 0150-51424

Begränsad eftersändning
Vid definitiv eftersändning retur med
den nya adressen till:
Värmlands Släktforskarförening
c/o Lars-Gunnar Sander
Norra Berghaget
667 32 FORSHAGA

B

Föreningsbrev

